

INFORME DE COMPRA DE DOCUMENTACIÓ VERDAGUERIANA OFERTA PER LA FAMÍLIA FONDEVILA-GUINART

1. INTRODUCCIÓ

El mes de juny d'enguany la Biblioteca de Catalunya es va posar en contacte amb la família Fondevila Guinart a fi d'interessar-se per un conjunt de documentació verdagueriana en la seva possessió. La Biblioteca havia tingut coneixement de l'existència anteriorment, i va intentar adquirir aquesta documentació l'any 2013, però en aquell moment la negociació no va tirar endavant.

2. TIPUS D'ADQUISICIÓ

La família Fondevila ofereix aquesta documentació en venda a la Biblioteca de Catalunya. El preu proposat és de 170.000 € pel conjunt.

3. DESCRIPCIÓ

La documentació oferta, que es compon de vora 160 unitats, ha estat organitzada per la família en els següents apartats¹:

1. MANUSCRITS AUTÒGRAFS DE JACINT VERDAGUER (56 docs.)
2. MANUSCRITS D'ALTRI (21 docs.)
3. IMPRESOS AMB ANOTACIONS AUTÒGRAFES DE JACINT VERDAGUER (10 docs.)
4. IMPRESOS – VÀRIA (64 docs.)
5. FOTOS (2 docs.)
6. OBJECTES (8 docs.)

L'examen de la documentació va ser efectuat durant els dies 19 i 22 de juliol i 3 d'agost, en els quals es va procedir a comprovar individualment cadascuna de les peces, i a establir una descripció que permetés la seva identificació sense dubtes (bona part del material són fulls manuscrits o impresos solts, de vegades amb esborranys i sense títol clar). En el present informe s'ofereix l'examen i la valoració del conjunt de documents manuscrits (apartats 1 i 2); l'examen dels apartats 3 a 6 ha estat realitzat per la senyora Núria Altarriba, directora de la Unitat Bibliogràfica, en un informe a part que s'adjunta a continuació del present.

¹ Alguns dels documents, sobretot a la part d'objectes, podrien haver estat adscrits a altres apartats; però tenint en compte que la distribució no afecta el preu, s'ha respectat l'ordenació establerta per la família.

Proposta de compra Fons Verdaguer

Impresos i altres materials

En data de 17 de juliol de 2021 arriba l'ofertament de venda, per un valor total de 170.000€uros, d'un fons verdaguerià, per part dels germans Fondevila-Guinart i Elisa Guinart-Ferran, que havia estat conservat pel Sr. Josep Maria Fondevila Refart, pare i espòs respectivament, i adquirit pel seu pare, el Sr. Josep Fondevila Montorcí.

D'acord amb la informació proporcionada per la família, es tracta de materials que provenien del despatx de Jacint Verdaguer i eren propietat seva, llevat de les publicacions posteriors a la seva mort, que s'han conservat conjuntament per la seva relació temàtica. Josep Fondevila i Montorcí havia adquirit materials a Amparo Durán, que conservava documents de la darrera residència de Verdaguer.

El conjunt que s'ofereix en venda conté una bona part de materials manuscrits i una altra part de materials impresos, algunes fotografies i objectes. L'oferta esmenta que es tracta d'un conjunt no fragmentable.

En aquest informe s'han analitzat els impresos i materials no manuscrits. S'ha observat que una part elevada de les peces ofertes ja compta amb altres exemplars en el fons de la Biblioteca de Catalunya, tot i que una petita part aporta interès als fons de la Biblioteca de Catalunya, que compta amb un fons destacat del poeta Jacint Verdaguer (1845-1902).

Interès patrimonial per a la Biblioteca de Catalunya

Jacint Verdaguer és un dels poetes cabdals de la literatura catalana, d'interès per als investigadors i públic en general, i sobre el qual la BC conserva una bona col·lecció iniciada l'any 1908, que s'ha anat enriquint en posteriors ocasions a partir de compres i donacions, com, per exemple, les compres efectuades a Amparo Durán, Salvador Babra, Joan Batlle, Josep M. Fondevila, família d'Isidre Magrinyà, família Gibert i Valls, Joan Torrent i Fàbregas o Josep Maria de Casacuberta o els donatius de Joan Terrades, Carles Viada i Lluch, Ricard Viñas i Geis, Narcisa Sigalés o Alfons Maria Parés, per mencionar-ne alguns.

En relació als documents impresos, fotografies i objectes que s'ofereixen, figuren els següents conjunts, que es detallen a l'*Annex*:

3. Impresos amb anotacions autògrafes (10 documents).

Es tracta d'un conjunt de peces que contenen alguna traça manuscrita del poeta Verdaguer. Destaca un exemplar imprès del càntic *Qui com Déu* que conté correccions, algunes de la mà de Verdaguer, un exemplar de *Les barres de sanch* amb una anotació, un exemplar del títol *Aux victimes du Bazar de la charité* de 1897 amb anotacions de la mà de Verdaguer, un exemplar de l'obra d'Enrique Pla y Deniel *Pe'l honor del poble català : paráfrasis del cantich de M.*

Jacinto Verdaguer ¡Guerra a la blasfemia! de 1903 amb una nota al primer full, i cinc exemplars de publicacions seves que contenen dedicatòria autògrafa de Verdaguer adreçada a figures com ara: Obrador Bennassar, Carreras Candi, M. Fondevila, Bonaventura Ribas i Quintana, Manuel Milà i Fontanals.

4. Impresa Vària (63 documents, dels quals de la majoria en consten exemplars a la BC). Es tracta de documents impresos, majoritàriament de Jacint Verdaguer, sobre ell o de temàtica verdagueriana, impresos a Catalunya, principalment a Barcelona, dels quals la BC en conserva exemplars de la majoria. Aquest conjunt inclou llibres, opuscles, estampes, fulls solts, números de revista, especialment números extraordinaris dedicats a Jacint Verdaguer i altres. Algunes peces contenen dedicatòries o alguna anotació.

5. Fotografies (2 peces)

Destaca el retrat de Jacint Verdaguer d'Heribert Mariezcurrena, del qual la BC en conserva un exemplar. La BC conserva una mostra força exhaustiva de retrats i imatges de Jacint Verdaguer.

6. Objectes (8 peces)

S'hi troben dues butlles datades a 1901 i amb la signatura autògrafa de Jacint Verdaguer, 1 salconduit de 1874, data en què s'embarca com a capellà de vaixell a la Companyia Transatlàntica d'Antonio López, un exemplar de l'obra de Tomàs de Kempis *Imitatio Christi* de 1882 que duia Verdaguer durant el seu trajecte a la Companyia Transatlàntica, de la qual la BC conserva un exemplar de la mateixa edició, 2 medalles commemoratives, propietat de Jacint Verdaguer (una de la Verge de Montserrat i l'altra d'ell mateix com a poeta) i dues targetes de visita de Jacint Verdaguer sense cap anotació particular.

En aquesta oferta hi ha un petit conjunt de peces que contenen alguna singularitat i, per tant aporten novetat a la col·lecció de la Biblioteca de Catalunya, a més de tenir en compte l'origen i procedència del fons en conjunt. En canvi, hi ha altres peces, especialment en el conjunt d'impresos que aporten menys interès a la col·lecció de la BC, extraordinàriament representativa en matèria verdagueriana arran de diferents compres i donacions realitzades posteriorment a la seva mort, tot i així cal atènyer-se a la condició de conjunt no fragmentable expressat a l'oferta i que inclou a més a més un conjunt de materials manuscrits de notable volum que s'analitza separatament. En aquest sentit, és d'interès valorar tot el conjunt de manera íntegra tenint en compte que es tracta d'una oferta de fons d'un dels grans escriptors de la literatura catalana.

ANNEX

3. IMPRESOS AMB ANOTACIONS AUTÒGRAFES

1. Fullet imprès amb anotacions i correccions de Verdaguer

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Qui com Déu*. [Lloc sense identificar]: [editor sense identificar], [1869]. 8 p.

Coberta de paper escrita en tinta: ¡ ¡ Qui com Déu!!! Poesia per J.to. Verdaguer, 1869.

Dedicatòria: "A M. Carmen de Picó, l'autor".

A la part superior de p. 1, enganxat sobre paper: "Mariano de Picó".

Anotació manuscrita a p. 7, 3r vers "va à la pàgina 8, vers de".

Anotació manuscrita a p. 8, 3r vers: "que l cels a rius d' un a altre se trameten" (lletra de Verdaguer)

Contracoberta de paper amb anotacions manuscrites de Verdaguer, molt esvanides.

Edició impresa, disponible en línia ja corregida: *Romans llegit á l'ombra de la Font del Desmay en lo darrer aplech que hi feu la colla de joves montanyesos anomenada Esbart d'afectats á la llengua y á las glorias de la patria* / [Jacinto Verdaguer]. Vich : Impr. y Llibrería de Ramon Anglada, 1869. 12 p. ; 18 cm. Conté: ¡ Qui com Déu! / Jacint Verdaguer.

<https://mdc.csuc.cat/digital/collection/lilibimps19/id/45806>

La primera publicació de l'oda llegida a la font del desmai apareixia a la publicació periòdica *La Pàtria* de Vic (31 de juliol de 1869), (se'n localitza un exemplar a la Biblioteca Joan Triadú de Vic).

2. Poema imprès, retall de *La Veu del Montserrat*

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. "Les barres de sanch". Dins: *La Veu del Montserrat: setmanari popular de Catalunya. Secció literaria*. Vich: [editor no identificat], 1878-1902. (Vich : Ramon Anglada).

1 full imprès. A la part superior, anotació manual "3 janer 1880" de la mà de Jacint Verdaguer, altres anotacions manuals a la dreta dels versos.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991016026029706717

Topogràfics BC:

7-VI-5 (1880-1881)

Verd. 8 VI 1/63-65 (1880/1890/1892 N26)

Versió digital de la revista:

https://trencadis.diba.cat/Trencadis/imgview/trencadis/diba2019260940572F2/96?contentFlg=0&hl_text=veu%20montserrat

3. Llibre, amb dedicatòria de JV

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Bethlem* / per Mossen Jacinto Verdaguer. Barcelona: Tip. "La ilustración" a càrrec de F. Giró, 1891.

Dedicatòria a portadella de la mà de J. Verdaguer al "Rnt. mossèn Joseph Mª Marcet, rector de l'últim dels beneficiats de la mateixa Iglesia, Jacinto Verdaguer, dia de Sant Joseph, 1898, Jesus, Joseph y Maria sian la nostra companyia"

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991004175779706717

Verd. 10-I-46, Verd. 10-I-32, Verd. 10-I-35_(BC, 3 exs. del Fons Verdaguer amb dedicatòria autògrafa)

4. Llibre, amb esmenes ortogràfiques i tipogràfiques

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Aux victimes du Bazar de la charité : élégie* / par Jacinto Verdaguer dédiée a ses amis de France; [traduction de Justin Péprax]. Perpignan: Imprimerie de Charles Latrobe, 1897. 7 p. ; 21 cm. Text paral·lel en català i en francès.

Notes de correcció sobre el text, principalment del text en català, de la mà de Jacint Verdaguer.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991007798999706717

Verd. 5-VII-8/3 (BC, 1 ex.)

5. Fullet, amb afegitó al primer full

Pla y Deniel, Enrique, 1876-1968. *Pe'l honor del poble català : paráfrasis del cantich de M. Jacinto Verdaguer ¡Guerra a la blasfemia!* / per E.P. y D. Barcelona : Tip. Católica, 1903. 23 p. ; 18 cm

Només anotació al primer full "M", no de la mà de Verdaguer.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991003389539706717

17-12-C 1/9 (BC, 5 exs.)

6. Llibre, enquadernació industrial en tela vermella i ferros daurats, amb dedicatòria de JV

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Lo Somni de Sant Joan: llegendes del Sagrat Cor de Jesús* / ab la traducció castellana. Barcelona: Llibreria y Tipografia Católica, abril del any del Senyor 1887.

A portadella dedicatòria de l'autor: "Al poeta inspirat, director de Sa Roqueta Obrador Bennassar, recort de son amich Jacinto Verdaguer, Pbre".

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991004693909706717

Verd. 10-II-20 BC, 13 exs.)

7. Llibret, enquadernació en pell blava, títol estampat “Flors de juny”, dedicatòria autògrafa

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Flors de juny : poesias catalanes fetas per repartir en las funcions de cada día del mes del Sagrat Cor de Jesús* / escritas per Jacinto Verdaguer.

Barcelona : Impr. y Llibrería de la Viuda y Fills de J. Subirana, [1879?]. [34] f. ; 8 x 9 cm.

Dedicatòria de Jacint Verdaguer a Carreras Candi “Al mestre D. C. Candi, son amich in cor de Jesús, l'autor”

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991002053359706717

Verd. 10-V-36 (BC, 1 ex.)

8. Llibre, amb algun paràgraf subratllat

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Lo Pi de les tres branques : llegenda (1214)* / Jacinto Verdaguer.

Barcelona : [Imp. de Francisco Badia], [1896 o 1897]. 12 p. : il. ; 21 cm. (Biblioteca de L'Atlàntida).

Conté marques a llapis de selecció de paràgrafs.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991007675839706717

39-8-C 9/27 (BC, 9 exs.)

9. Llibre, amb dedicatòria autògrafa

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Cansons de Montserrat* / ara novament dictadas y en celebració del milenar publicadas per mossen Jacinto Verdaguer. Vich : Estampa de Ramon Anglada, 1880. 79 p. ; 15 cm. (Biblioteca dels escons de Catalunya / fundada i dirigida per mossèn Jaume Collell; 1).

Dedicatòria “al inspirat autor del pros Bernat en Manuel Milà, en recort del milenar de l'invençió de la verge de Montserrat, l'autor”.

Conté una targeta: “Fondevila”

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991004578089706717

Verd. 10-I-4 (BC, 11 exs.)

10. Llibre, amb dedicatòria autògrafa

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Llegenda de Montserrat* / per mossen Jacinto Verdaguer, pbrer, mestre en gay saber. Vich : Estampa de Ramon Anglada, 1880. 95 p. ; 14 cm. (Biblioteca dels escons de Catalunya ; 2)

A portada: “Fou premiada aquesta obreta ab la cítara d'or y d'argent en lo certamen del milenar”

Coberta de paper solta. Dedicatòria de l'autor al canonge Ribas [Bonaventura Ribas i Quintana, 1830-1903] de la catedral de Barcelona.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991004699999706717

Verd. 10-I-52 (BC, 5 exs.)

4. IMPRESA VARIA

1. 1 full (p. 94). Possible prova d'impremta d'una edició en francès.

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *L'Atlantide, chant VI*.

1 full imprès. Text emmarcat. A la part superior esquerra: p. 94.

Conté versos del Cant VI (Hesperis) de *L'Atlantide*, text en francès que correspon a la traducció de Justin Pépratx (Top. BC, 83-8-9357, p. 94)

https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cika8/alma991007506219706717

2. 1 full (p. 97). Possible prova d'impremta d'una edició en francès.

1 full imprès. Text emmarcat. A la part superior esquerra p. 97. Text en francès i en castellà a la part inferior. El text castellà correspon a *La espada y el asador* (*Fábulas literarias* de Tomás de Iriarte, 1750-1791) http://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/fabulas-literarias--0/html/fedea2ba-82b1-11df-acc7-002185ce6064_3.html#l_46

Poema de la part superior en francès, que correspon al text de l'autor Alfred de Musset, 1810-1857. *La Coupe et les lèvres*. Scène I : *Une place. — Déidamia, Les Vierges et Les Femmes*.

3. Estampa

El Sr. Arzobispo Claret. Barcelona: Litografía Artística, [aproximadament 1900]. 1 estampa amb retrat del pare Claret.

4. Estampa

Última fotografia de Mn J. Verdaguer (1845-+1902). Barcelona: Gráficas Marina, S.A. 1953.

Al verso text imprès: *Piadosa memòria. Omnibus una quies...* Jacinto Verdaguer. La Diócesis de Barcelona, 21-II-1953.

Estampa commemorativa. Conté reproducció d'un poema mss. de J.V. "Fill de la terra dura".

5. Llibre

Iglésias Guizard, J. (Josep), 1873-1932. *Corrandes segarrenques* / J. Iglesias Guizard ; pròleg de A. Busquets i Punset. Bellpuig : Estampa R. Saladrigues, 1925. X, 63 p. : il. Dedicatòria de l'autor a Marian Amat, Barcelona, 8 novembre, 1920.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cika8/alma991001230379706717
83-12-C 142/24 (BC, 4 exs.)

6. Llibre

Fornell, J. *Ensaig sobre L'Atlàntida, poema de Jacinto Verdaguer, Pbre.* / J. Fornell. Barcelona : Llibreria d'Alvar Verdaguer, 1912. 125 p.
Dedicatòria de l'autor a Josep M. Fondevila. Exemplar intons.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cika8/alma991000208679706717
2020-8-13033 (BC, 4 exs.)

7. Llibre

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Santa Maria del Pi : llegenda póstuma* / de M. Jacinto Verdaguer ; ab la traducció castellana. Barcelona : Imprempta La Hormiga de Oro, 1909. 13 p. : il. ; 19 cm. (Verdaguer, Jacint, 1845-1902. Obres. Castellà i català. Seleccions).

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991000820539706717
83-12-C 118/1 (BC, 4 exs.)

8. Llibre

Güell, Joan. *Vida íntima de mossen Jacinto Verdaguer, Pbre.* / per Joan Güell. Barcelona : Imprempta "El Siglo XX", 1911. XV, 300 p., [34] p. de làm. : il., facsim. ; 19 cm

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991000883089706717
Ber-8-2577 (BC, 6 exs.)

9. Llibre

Condeminas, Maria. *Els exorcismes i Jacint Verdaguer* / M. Condeminas. Barcelona : [editor sense identificar], 1970 (Barcelona : Comercial y Artes Gráficas). 122 p. : 1 facsimil ; 20 cm

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991001352869706717
2017-8-13191 (BC, 6 exs.)

10. Llibre

Casacuberta, Josep Maria de, 1897-1985. *Sobre la gènesi de L'Atlàntida de Jacint Verdaguer* / Josep Maria de Casacuberta. Barcelona : Institut d'Estudis Catalans, [1952]. A portada: premi Jacint Verdaguer. 56 p. ; 25 cm
Dedicatòria de l'autor a Josep Maria Fondevila (17.1.1954).

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991000898999706717
2020-8-C 24/27 (BC, 6 exs.)

11. Llibre

Casacuberta, Josep Maria de. *Jacint Verdaguer al Mas Viladecans, de Sant Boi de Lluçanès : parlament llegit en l'acte d'inauguració (6 de juny de 1963) de la làpida commemorativa de l'estada del poeta en aquesta masia.* [Vic: Patronat d'Estudis Ausonencs, 1964]. Separata. Tiratge a part d'Ausa publicació trimestral del Patronato d'Estudios Ausonenses, de Vic, núm. 50, 1964. Dedicat a J.M. Fondevila, febrer 1975.

12. Llibre

Bohigas, Pere, 1901-2003. *Primer centenario del nacimiento de Jacinto Verdaguer : 1845-1945 : catálogo de la exposición conmemorativa, 3-28 de mayo de 1945.* Barcelona : Diputación Provincial de Barcelona. Biblioteca Central, 1946. 77 p., [8] p. de làm. : il. ; 23 cm
Marques a les peces prestades per a l'exposició per J.M. Fondevila.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991004109539706717
R 012(Ver)Boh-8º (BC, 7 exs.)

13. Llibre

Casacuberta, Josep Maria de, 1897-1985. *Els Primers estímuls que Jacint Verdaguer rebé dels Jocs Florals* / Josep Maria de Casacuberta. Perpinyà : [s.n., 1969?]. 12 p. ; 25 cm.

Dedicatòria de l'autor a Josep M. Fondevila, febrer 1975

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991002345099706717

Bad-8-C 17/32 (BC, 4 exs.)

14. Llibre

Nin y Tudó, Joaquín. *A Mosén Jacinto Verdaguer : recuerdo a su memoria* / por Joaquín Nin y Tudó. Barcelona : Tipo-Litografía de J. Casamajó, [1903]. 79 p. ; 21 cm

Títol de la coberta de paper, a portada: *Una página de su vida, 1876, escrita en el año 1880.*

Conté anotació: "El producto íntegro de dicha publicación será dedicado al Hospital de niños pobres".

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991004864559706717

Verd. 12-III-36 (BC, 4 exs.).

15. Llibre

Monjas, Manuel. *Documentos inéditos acerca de mosén Jacinto Verdaguer : su amistad con los agustinos del escorial* / por el P. Manuel Monjas. 1a ed. Barcelona : Juventud, 1933.

350 p. ; 21 cm.

Dedicatòria del padre Manuel Monjas a J. M. Fondevila

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991000394569706717

Verd. 12-IV-8 (BC, 4 exs.)

16. Llibre

Serra i Boldú, Valeri, 1875-1938. *Biografía de mossèn Jacinto Verdaguer* / per Valeri Serra i Boldú. Barcelona : Editorial Pedagógica, 1924. 217 p. ; 22 cm

Exemplar Intons, conserva retrat enganxat a la coberta.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991004131209706717

RiA-8-981 (BC, 7 exs.)

17. Llibre

Verdaguer i el seu temps : exposició. Barcelona : Institució de les Lletres Catalanes, 1995. 14 p. ; 24 cm.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991009678899706717

1997-8-C 11/29 (BC, 2 exs.)

18. Làmina amb reproducció de retrat de JV.

1 full solt, que conté retrat de Jacint Verdaguer amb barretina fotografiat per Heribert Mariezcurrena. A la part superior: Ayres del Montseny. A peu d'imatge: "Jacinto Verdaguer en 1868".

19. Proves d'impremta d'una edició en gran foli de L'Atlàntida

19a. P. 66-67, 1 full imprès a doble pàgina, recto i versó.

A la part superior: *Atlàntida*. P. 66 en castellà, p. 67 en francès.

El text correspon a "La espada y el asador" (*Fábulas literarias* de Tomás de Iriarte, 1750-1791)

Poema pàgina 67 en francès, text de l'autor Alfred de Musset, 1810-1857. *La Coupe et les lèvres. Scène I : Une place. — Déidamia, Les Vierges et Les Femmes.*

19b. P. 122. 1 full imprès.

Conté versos del Cant VI (Hesperis) de *L'Atlantide*, text en francès, que es correspon amb la traducció de Justin Pépratx: (BC, 83-8-9357).

https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991007506219706717

20. Full gran foli plegat

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. "Ausona en la festa de Sant Miquel dels Sants". A la part superior: *Llor y gloria San Miguel de los Santos: hijo insigne de Vich, Preciado florón de la orden trinitaria y confessor il-lustre de Jesucristo*. Text del poema de Verdaguer en català emmarcat dins una orla. Versos que es troben a *Pàtria*. 1 full.

(Publicat a: *El Norte catalán: semanario tradicionalista*. Vich: [s.n, 1886-1915] (Vich : Tip. Católica). Any IX, núm. 395, jueves 5 de julio de 1894, amb segell de El Norte Catalán.

No consta aquest any a catàleg BC.

21. Número de revista

Catalunya Nova: periodic-programa dels concerts que dóna aquesta societat coral. Barcelona. Número únic i extraordinari dedicat a Mossen Jacinto Verdaguer. (1r novembre 1902).

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991012393959706717
(Verd. 12-VI-2/11, Verd. 8-VI-1/58 (1,1900 N1-2)/(1902 N1nov.)

22. Número de revista

Nuevo mundo: revista popular il·lustrada. Año XXIII, núm. 1160 (31 marzo 1916).

Conté un article sobre Verdaguer de Santiago Vinardell, p. 22 i 23.

<http://hemerotecadigital.bne.es/issue.vm?id=0001736022&search=&lang=ca>

23. Separata

"Lete". Inclou 3 poemes de Maria Licer, traductora de Verdaguer. En el darrer full: Estratto dal fasc. 46 di Luglio e Agosto 1884, degli *Opuscoli, Religiosi, Letterari e Morali*, serie IV, Tom. XVI. Títol de la publicació en sèrie: *Opuscoli religiosi, letterari e morali*. Modena, 1857-1885.

24. Separata

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Frammento del Canigò* / poema catalano di Giacinto Verdaguer ; [con versione italiana di Maria Licer]. Modena : Soc. Tipogr., 1888. 15 p. ; 22 cm.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991016511009706717

Verd. 14-III-9/80 (BC, 4 exs.)

25. Llibre

Liégeard, Stéphen, 1830-1925. *L'Atlántida de J. Verdaguer: estudis literaris de Estéphen Liégeard*. Barcelona: Estampa Espanyola, 1883. 2 f. sense numerar, 12 p. Extret publicat a la *Revista literaria*.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991014752649706717

83-8-C 72/14 (BC, 2 exs.)

26. Llibre

Monné, Jan. *Marineto : pouemo en sèt cant : emè la traduction en vers francés pèr lou majourau en Jan Monné e d'illustracioun de Marise Vaschalde*. Paris: Librarié de la Prouvinço, 1893.

P. numerades 20-27

27. Fullet (cançó)

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Cançó de la estrella de Bethlém* / [J.V.]. Barcelona: Tip. Católica, [187-?]. [2] f. : il. ; 21 cm

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991008900309706717

Verd. 14-III-9/86 (BC, 1 ex.)

28. Llibre

Tolra de Bordas, J. (Joseph), 1824-1890. *Une épopée catalane au XIXe siècle : L'Atlantide de Don Jacinto Verdaguer*. Paris: Maisonneuve & Cie., 1881. 132 p.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991015955549706717

Verd. 12-IV-1 (BC, 1 ex.)

29. Llibre

Aladern, Josep, 1869-1918. *Verdaguer revindicat* / obra composta per l'escriptor català J. Aladern. Barcelona : Lo Teatro regional, 1896. 64 p. ; 21 cm.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991008735689706717

92-8-C6/19 (BC, 5 exs.)

30. Llibre

Masifern, Ramon (felibre). "Vindicant a Mossen Cinto : discurs presidencial en els Jochs Florals de la Bona-Nova". [S.l. : s.n., 19--?].

Segell en tinta a la part superior "Ramon Masifern, Barcelona".

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991011230629706717

Verd. 12-VI-2/3 (BC, 1 ex.)

31. Nadala

"Ad multos annos. Felicitan a v. cordialmente Las Pascuas de Navidad los repartidores de La Hormiga de oro y del Correo catalán. Conté poemas de L.C. [Luis Carlos] Viada i Lluch, 1863-1938. Text emmarcat.

El Correo catalán va ser fundat el 1876 i es va publicar fins al 1985, *La Hormiga de oro* es va publicar entre 1884-1936.

32. Estampa

Copia del ofrecimiento que el virtuosísimo varón, Don Antonio Maria hizo de si mismo a María Santísima, escrito de su propia mano. Barcelona, 9 de marzo de 1882. 1 full imprès (facsimil) amb il·lustració de la Mare de Déu i el nen Jesús.

33. Estampa

Archiep. D. Antonius Claret ... obit die 24 octobris anni 1870. 1 full imprès amb il·lustració de Sant Antoni Maria Claret.

34. Prospecte

Los tesoros de la Cruz: lecturas espirituales acomodadas a todos los estados por el Rdo. P. Miguélez, agustino. Establecimiento tipográfico: Trujillos, 7, aproximadament 1900. 1 full plegable. A la part superior: "Prospecto". 5 exemplars

35. Full solt, allargat

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Lo filador d'or* : a en Joaquim Cabot y Rovira. [s.l.: s.n., ca. 1900?]. 1 full.

"Va aparèixer publicat per primer cop a *La Veu de Montserrat* el 7 de setembre de 1889 (núm. 36), amb data de 2 d'agost. El mes de febrer de 1900 sortí, amb alguns canvis, a diverses publicacions periòdiques. Verdaguer va projectar-lo per al llibre *Barcelona*, però s'inclogué pòstumament a *La mellor corona* (1902). Està dedicat a Joaquim Cabot i Rovira (1861-1951), orfebre, financer, escriptor i polític, fill de l'argenter Francesc Cabot i Ferrer."

http://www.bcn.cat/rutaverdaguer/ciutat_argent.html

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991015176429706717

Verd. 12-VI-18/19, (BC, 1 ex)

36. Llibre

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *A Barcelona* / oda escrita en catalán por mosén Jacinto Verdaguer y traducida en verso castellano por Hermenegildo Torres. Barcelona : Tipo-Litografía Seix, 1899.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991007774849706717
Pin-8-C 3/8, (BC, 4 exs.)

37. Llibre

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *A Barcelona : oda : premiada en la festa dels Jochs Florals de l'any 1883* / Jacinto Verdaguer. Barcelona: Societat Anònima El Tibidabo, 1906. A portada: Edició costejada per la Societat Anònima El Tibidabo ab motiu de la col·locació de la làpida ... pera obsequiar als senyors congressistes del Primer Congrés Internacional de la Llengua Catalana (17.10.1906).

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991007447119706717
Verd. 5-VII-5/22, (BC, 2 exs.)

38. Llibre

Pla y Deniel, Enrique, 1876-1968. *Pe'l honor del poble catalá : paráfrasis del cantich de M. Jacinto Verdaguer ¡Guerra a la blasfemia!* / per E.P. y D. Barcelona : Tip. Católica, 1903.
Nota: d'aquest llibret en hi ha 2 exemplars diferents, un que té un capítol més i l'altre que té una anotació manuscrita (llista 3, Impresos amb anotacions autògrafes, nº 5).

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991003389539706717
17-12-C 1/9, (BC, 5 exs.)

39. Llibre

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Á Barcelona : oda*. Barcelona : Francisco Badia, Impr., 1896. (Biblioteca de L'Atlàntida).
Exemplar grapat. Informació a partir de la coberta.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991007437259706717
83-8-C 87/13, (BC, 4 exs.)

40. Llibre

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Á Barcelona : oda : premiada en la XXVa festa dels Jochs Florals ab la rosella de plata oferta per la redacció de la Revista Literaria* / Jacinto Verdaguer. Barcelona : Francisco Badia, Impr., 1896. (Biblioteca de L'Atlàntida).
2 fulls plegats.
Informació: Llistat Fondevila: 2 fulls plegats "A Barcelona" (Expo). Exemplar amb el mateix peu d'impremta que l'anterior, però en un format de paper més gran i sense coberta (havia estat prestat per a una exposició).

41. Llibret

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *A Barcelona : oda premiada en la fiesta XXVa de los Juegos Florales* / original del Rdo. D. Jacinto Verdaguer. Edición costeada por varios catalanes y aragoneses residentes en Manila con la traducción en verso castellano por Francisco de Mas y Otzet. Manila : Imp. de la Oceanía Española, 1883. 19 p.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991007774189706717

Verd. 8-VI-5/34, (BC, 4 exs.)

42. Llibre

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Á Barcelona : oda : premiada en la XXVa festa dels Jochs Florals ab la rosella de plata oferta per la redacció de la Revista Literaria* / Jacinto Verdaguer. Barcelona : Estampa Espanyola, 1883. A portada: Edició de 100.000 exemplars costejada per l'Excm. Ajuntament d'aquesta ciutat.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991000445139706717

Verd. 5-VII-5/7, (BC, 10 exs.)

43. Partitura (full plegat)

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Himne á Sant Felip Neri* / Lletra de mossèn Jacinto Verdaguer, música de mestre Lluís Millet.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991011717059706717

783-C 1/10-8º (BC, 1 ex.)

44. Partitura (cartolina plegada)

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *La doctrina* / Lletra de Mossen Verdaguer, música d'en Portas. [S.l.: s.n., ca. 1900?].

1 bifoli amb música impresa. En cartolina.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991011148809706717

Verd. 10-VII-5 (1 ex.)

45. Recull factici

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Cánticos de Verdaguer*. En català.

Recull factici de fulls de petit format, de la sèrie "Càntichs", editats individualment amb el format dels goigs o romanços; amb una il·lustració que canvia a cada full. Enquadernació en tela estampada negra. *Càntichs*. Barcelona: Libreria y tipografia catòlica
Diferents *càntichs* enquadernats (Càntich 1, *Maria al cel guia*.... Càntich 44, *a la Inmaculada, patrona de España*).

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991011148809706717

Verd. 10-VII-5 (càntic 1)

46. Full plegat

Càntich 30.

Nota: Format lleugerament més gran que els fulls del núm. 45. Conservat a l'interior del llibre anterior.

47. Làmina

Casas, Ramon. Retrat de Jacint Verdaguer [reproducció].

1 làmina impresa, verso en blanc.

48. Fullet

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Jesús infant als infants del Rosselló : amb motiu de l'inauguració de sa capella en Sant Joseph de Perpinyà : 27 de novembre 1898 = Jésus enfant aux enfants du Roussillon : à l'occasion de l'inauguration de sa chapelle à l'Église de Saint-Joseph de Perpignan* / Jacinto Verdaguer. [S.l.] : [s.n.], [1898?]. [4] p. ; 22 cm

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991007708259706717

Verd. 5-VII-5/13 (BC, 3 exs.)

49. Estampa

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Cançó del rossinyol: el repartidor de l'Atlàntida vos desitja que passeu las festas ab tota felicitat.* [Barcelona]: Tip. L'Avenç, [ca. 1900?].

Felicitació del repartidor de l'Atlàntida. Inclou caràcters tipogràfics d'Eudald Canivell.

50. Plec solt d'un número de revista de *La Renaixensa* (p. 25-32)

Inclou: Verdaguer, J. *A la mort de la filla del felibre Roumieux, Mad. Raquillet.* Inclou 2 poemes més, un de Narcís Oller *Los reyetons d'auteil* i un altre de J. Bartrina. A la part superior: "La Renaixensa", p. 26-32.

51. Full plegat, suplement d'una revista

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Discurs presidencial de Mossén Jacinto Verdaguer : Jochs Florals de Lleyda, any 1901.* Lleyda : Imp. Mariana á c. de R. Farré, 1901. 8 p. ; 25 cm. Separata de: *La Comarca de Lleyda. Suplement literari.*

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991009580369706717

Verd. 5-VII-7/55 (BC, 1 ex.)

52. Partitura

Verdaguer, Jacint, 1845-1902. *Plant d'agonia* [Música impresa] : *càntich religiós á dos veus* / lletra de En Jascinto Verdaguer ; música de Joseph Rodoreda.

Barcelona : J. Mañá, [18--?]. 1 partitura (6 p.) ; 25 cm

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjka8/alma991007701569706717

M 4284/24, (BC, 1 ex.)

53. Número de revista

Joventut : periòdich catalanista : art, ciència, literatura : surt els dijous. Barcelona: [s.n., 1900-1906 (Barcelona)] : Fidel Giró).

Núm. 120 bis Suplement Artístich-literari XXV aniversari de La Atlantida (29 maig 1902).

https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/publicaciones/numeros_por_mes.do?idPublicacion=659&anyo=1902

BC, sí

54. Partitura

Vives, Amadeu, 1871-1932. *Cançons populars catalanes*/ harmonisadas per A. Vives. Barcelona : Musical Emporium, I. Llobet y Mas, [1900?]. 1 partitura ; 34 cm. Conté: L'emigrant, la filadora, Los tres tambors, La pastoreta, la filla del marxant. Amb un tampó amb el nom "Lyell" a cada full.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991005248449706717

2017-Fol-C 1/34, (BC, 1 ex.)

55. Partitura

Ginestà, Lluís. *Las Cansons de Montserrat* [Música impresa] : 18 melodias pera cant y piano / lletra de Jacinto Verdaguer ; música de Lluís Ginestà. Barcelona : Almacén de Música de Rafael Guardia, [entre 1882 i 1902]. 1 partitura (37 p.) ; 32 cm
Inclou 1 full amb partitura manuscrita, signada: Luis Ginestà.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991007549149706717

M 4952/28 (BC, 1 ex.)

56. Llibre

Verdaguer, Jacint. *Veus del Bon Pastor, ó, Cántichs espirituals dels Rnts. PP. Missionistas Fills del Immaculat Cor de María*. 1894.

Nota: aquest llibre es conserva tal i com estava en origen, en una capseta vermella juntament amb el llibre *Novísimo mes del Sagrado Corazón* de Bernardo de la Cruz, amb dedicatòria a Jacint Verdaguer (Llista 2, nº 18).

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991004170419706717

Verd. 10-II-36,? (BC, 2 exs.)

57. Número de revista

Renaixement: núm. extraordinari dedicat a Mossèn Cinto. Barcelona, any IV, núm. 134 (26 juny 1913). Informacions complementàries: Adherit a la Unió Catalanista. Surt els dijous

https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1039201

58. Número de revista

Nuevo Mundo: periódico ilustrado. Madrid : Nuevo Mundo, [1894]-1933.

Año IX, nº 441 (sábado 21 junio 1902). Inclou article dedicat a l'enterrament de JV.

<http://hemerotecadigital.bne.es/details.vm?q=parent%3A0001252858&lang=ca&s=387>

59. Número de revista

El siglo XX. Barcelona. Año IX, nº 286 (22 junio 1902). Inclou article dedicat a la mort JV.

60. Número de revista

La Tomasa. Barcelona. Any XV, núm. 719 (19 juny 1902). Inclou articles dedicats a JV.

RRC-4-0052 (1888-1902), disponible a ARCA

https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1088575

https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991013218109706717

61. Número de revista

Cu-cut. Barcelona. Any I, núm. 25 (19 de juny 1902).

Número dedicat a Jacint Verdaguer.

RRC-4-0023 1902-1914, disponible a ARCA

https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1353247

https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991012422299706717

62. Número de revista

Ars. Barcelona: Imprenta de J. Collazos. Any I, núm. 6 (juny 1902).

Número dedicat a la mort de Jacint Verdaguer.

Disponible a:

http://www.memoriademadrid.es/buscador.php?accion=VerFicha&id=317728&num_id=&num_total=1

63. Número de revista

Joventut: periodich catalanista. Barcelona. Any III, núm. 123 (19 juny 1902).

Dedicat a Jacint Verdaguer.

05(46.71Bar)Jov 4º, RRC-4-0035, RRC-4-0042, Verd. 12-VI-18/17

(BC, diverses còpies)

https://arca.bnc.cat/arcabib_pro/ca/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1343201

https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991011312389706717

5. FOTOGRAFIES (2)

1.

Retrat de Jacint Verdaguer. Paper en blanc i negre 177 x 130 mm (168 x 120 mm). Al marge marca en relleu: "CALCIUM PAPER". Imatge de Jacint Verdaguer, ja gran, amb l'hàbit sacerdotal. Al peu en llapis "Fondevila". Cap anotació al verso.

BC, impressió fotomecànica a partir d'un retrat molt semblant UG-BC-2121.

https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cika8/alma991012273659706717

2.

Mariezcurrera i Corrons, Heribert, 1846-1898. Retrat de Jacint Verdaguer amb barretina. Perfil esquerre. [Aproximadament 1865].

1 fotografia en paper en blanc i negre. (format tarjeta de visita, 105 x 65 mm), Jacint Verdaguer (de mig cos amb boina). Segell al verso: "Fotografia catalana de H. Mariezcurrera, Pasage Madoz, nº 5, junto al Bazar de los andaluses". Anotació en llapis: "Fondevila". Ulls retocats (punt negre).

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cika8/alma991012273659706717

BC, UG-B-1314

6. "OBJECTES " (8)

1. Butlla

Sumario de la Bula dada en Roma á diez y siete de mayo de mil ochocientos noventa, por la cual se dignó conceder Nuestro Santísimo Padre León XIII, que felizmente rige la Iglesia, á los eclesiásticos de los reinos de España, el uso de huevos y lacticinios en tiempo de Cuaresma, para el año de mil novecientos dos ... Dado en Toledo á veinticinco de marzo de mil novecientos uno : Lacticinios de cuarta clase, MCMII. Madrid: Tip. de los Huérfanos, 1901.

Atorgada a Jacint Verdaguer i signada pel cardenal Ciriaco María Sancha Hervás, bisbe de Toledo, pontificat de Lleó XIII. Signatura autògrafa de JV.

2. Butlla

Sumario de las facultades, indulgencias y gracias que Nuestro Santísimo Padre León XIII, que felizmente rige la Iglesia, se dignó conceder por la Bula de la Santa Cruzada á todos los fieles residentes en los reinos de España y demás dominios sujetos á S.M.C., ó que vinieren á ellos y le tomaren dando la limosna por Nós tasada, expedido para el año de mil novecientos dos... : MCMII. Madrid: Tip. de los Huérfanos, 1901.

Atorgada a Jacint Verdaguer i signada pel cardenal Ciriaco María Sancha Hervás, bisbe de Toledo, pontificat de Lleó XIII. Signatura autògrafa de JV.

3. Salconduit

Ejército Real de Cataluña. Provincia de Barcelona. Distrito municipal de Viñolas. Seguro a favor de Jacinto Verdaguer y Santaló, natural de Folgarolas Aiguafreda, 12 octubre 1874.

Salconduit a favor de Jacint Verdaguer expedit en època de les guerres carlines, s'informa del preu (2 rals) i d'algunes característiques de la persona ("Edad 30 años, estatura, alta, pelo, castaño... una cicatriz en la mejilla izquierda"). El 1874 va embarcar-se des de Barcelona amb la Companyia Transatlàntica d'Antonio López per fer-hi de capellà de vaixell.

4. Medalla commemorativa

Ausilio de los cristianos, rogado por nosotros. Al verso: Medalla conmemorativa Milenario del Descubrimiento de la Virgen de Montserrat en la Santa Cueva, año 1880. (Exemplar de Jacint Verdaguer).

1 medalla de coure.

5. Medalla commemorativa

Al gran poeta català. Al verso: Mossen Jacinto Verdaguer. Folgarolas 1845. Vallvidrera 1902. 1 medalla de coure.

6. Llibre

De la imitación de Cristo y menosprecio del mundo / por Tomás de Kempis ... edición traducida del latín. Barcelona : Imp. y Lib. de la V. e H. de Subirana, 1882. Llibre que duia Jacint Verdaguer a la Compañía Transatlántica d'Antonio López per fer-hi de capellà de vaixell. Sense anotacions.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991007742619706717
K-8-330, (BC, 1 ex.)

7. Targeta de visita

"Jacinto Verdaguer, prebere". 1 targeta personal de Jacint Verdaguer, sense cap anotació.

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991011149719706717

BC, Verd 10-VII-6 (1 full amb diverses targetes)

8. Targeta de visita

"Jacinto Verdaguer, prebere". 1 targeta personal de Jacint Verdaguer, sense cap anotació (diferent tipografia).

BC: https://explora.bnc.cat/permalink/34CSUC_BC/4cjk8/alma991011149719706717

BC, Verd 10-VII-6 (1 full amb diverses targetes)

La documentació manuscrita es compon de llibretes (algunes en format agenda), breus volums relligats, fulls i bifolis solts (en ocasions cosits) de diferents mides i característiques. En els manuscrits de Verdaguer, escrits normalment a tinta però de vegades amb correccions a llapis i cancel·lacions, les esmenes estan sovint afegides en èpoques de vegades molt distants i en diferents repeses. Aquests estrats d'escriptura són particularment visibles en les llibretes de poesia.

El material està en un estat de conservació correcte, tot i que sovint presenta marques d'ús; en alguns casos, pocs, els fulls tenen secs importants que fragilitzen el paper i que caldria restaurar.

S'inclouen en annex dos inventaris dels apartats 1 i 2: el primer ordenat segons la numeració atribuïda per la família, i el segon ordenat a grans trets per tipologies (documentació personal, cartes, textos literaris...), a fi de facilitar l'examen i poder precisar l'interès de la documentació.

4. INTERÈS BIBLIOGRÀFIC I PATRIMONIAL

Per entendre la importància de la documentació que s'ofereix, és convenient emmarcar la compra dins del seu context històric i institucional. L'any 1908 l'Institut d'Estudis catalans va adquirir la biblioteca privada de Jacint Verdaguer i amb ella va iniciar una col·lecció verdagueriana que, poc després, va completar amb la compra a Salvador Babra dels manuscrits de l'editorial L'Avenç que s'havien utilitzat per fer les edicions de Verdaguer i amb l'ingrés, per donatiu del comte de Lavern, d'un gran conjunt d'originals manuscrits. Des d'aleshores la Biblioteca de Catalunya no ha deixat d'enriquir el seu fons verdaguerià amb compres i alguna donació.

Els papers que s'ofereixen ara són el darrer lot de documentació verdagueriana que prové de l'última casa on va viure Verdaguer; no només són un material pràcticament verge de consulta pels verdaguerians, sinó que inclouen peces molt destacades, que poden donar peu a innumbrables estudis i contribuir així a un millor coneixement de l'autor. Intentarem a continuació presentar-les i situar-les en el seu context.

Verdaguer fou un personatge amb una consciència aguda de la importància de la seva tasca com a escriptor i del valor que podien tenir els seus escrits, que eren objecte d'un treball titànic i, ja en vida, de col·lecció. Per això els conservava força curosament. A l'hora de la seva mort, va fer-se dur a la Vila Joana de Vallvidrera alguns documents i llibretes que varen ser destruïts o repartits entre els capellans i les persones que el van assistir en aquell moment. Ara bé, la immensa majoria dels seus papers (originals literaris, cartes, llibretes i notes dietarístiques, documentació personal) i llibres varen quedar en mans de la família Duran Martínez, amb qui Verdaguer va viure els darrers anys de la seva vida. La família no tenia recursos, i se'n va anar desprenent

progressivament: el 1908 la biblioteca i altres bens de Verdaguer els varen ser embargats, i l'adjudicatari, Cristòfol Creus, els va vendre a l'Institut d'Estudis Catalans; el 1912 es va vendre gran part dels originals literaris i altres papers al comte de Lavern, i el 1930 oferí a la Biblioteca de Catalunya el gruix de les cartes verdaguerianes que encara tenia.

El darrer lot de papers verdaguerians que conservava aquesta família va ser venut en els anys 1940 per la filla, Empar Duran, a un llibreter antiquari amic de Verdaguer, Josep Fondevila. El 1956, Josep Maria Fondevila Refart (fill del llibreter i pare dels actuals cedents) va vendre a la Biblioteca de una part important d'aquesta documentació, gràcies a la mediació de l'estudiós verdaguerià més important d'aquell moment, Josep Maria de Casacuberta². Bohigas recomanava aferrissadament la compra perquè, segons ell,

“de adquirir la Excma. Diputación el lote de papeles que ahora le son ofrecidos, poseería la Biblioteca Central la totalidad de papeles de todas clases –correspondencia y documentación personal, borradores literarios, cuadernos con notes y apuntes de muy vario carácter, etc– que guardaba Verdaguer en su domicilio de la calle Aragón al ocurrir su muerte”.

Sense saber-ho, Bohigas s'equivocava, perquè no era tota: el mateix Casacuberta hauria aconsellat a Fondevila que es guardés un conjunt de documentació verdagueriana, com va confessar el col·leccionista a la cap de Manuscrits a principis dels anys 2000³. Se li va proposar la possibilitat d'adquirir-lo, però que en aquell moment la venda no li va interessar. El 2013, poc després de la mort del col·leccionista, la Biblioteca va examinar i intentar adquirir la documentació; però, com s'ha comentat anteriorment, la negociació no va reeixir.

El conjunt de manuscrits i altres documents que s'ofereix és per tant -i ara sí-, el darrer lot de documentació verdagueriana que es conservava a la casa de la família que acollí l'escriptor abans de la seva mort. L'examen comparatiu entre el que es va veure el 2013 i el que s'ofereix ara no mostra discrepàncies, per tant cal entendre que es tracta efectivament de tot el material que quedava pendent de la casa Duran. En la tria que van fer Casacuberta i Josep Maria Fondevila es va tenir molt en compte, probablement, el

² Així ho indica Pere Bohigas, conservador de Manuscrits, en l'informe fer per justificar la compra: “La colección de papeles verdaguerianos que D. José Mª Fondevila Refart ofrece a la Excma. Diputación Provincial de Barcelona fue adquirida por el padre de su actual propietario, D. José Fondevila, amigo personal y gran admirador del poeta, a Dª Amparo Duran, en cuya casa vivió Verdaguer los últimos años de su vida.

Los restantes papeles que Verdaguer conservaba en este domicilio -entre los que se cuentan la mayoría de borradores literarios que se han conservado- fueron adquiridos en bloque por el Conde de Lavern y donados a nuestra biblioteca, y un remanente de cartas particulares que no entraron en estas ventas fueron vendidas a la Biblioteca por Dª Amparo Duran en 1930” (Biblioteca de Catalunya, Arxiu administratiu, caps 87/10).

³ L'intercanvi va tenir lloc amb motiu de la donació a la Biblioteca de Catalunya d'un conjunt de documentació cervantina recopilada per Cándid Robert, oncle de Josep Maria Fondevila (ms. 9269).

fet que alguna de la documentació més íntima -algunes cartes, certes notes dietarístiques- podia resultar a ulls d'aquells temps compromesa, ja que estava relacionada amb fets i personatges lligats al període més difícil de Verdaguer, el del seu allunyament dels Güell, de les visions i exorcismes. Ara bé, el conjunt ofertat abraça un període molt més ample: des de textos molts primerencs (el més antic correspon molt probablement a la dècada de 1870) fins a escrits del final de la vida de l'escriptor (la darrera data detectada és 1900).

Com es deia anteriorment, la documentació ha estat ordenada per la família, i controlada peça a peça per la cap de la Secció de Manuscrits i parcialment per la directora de la Unitat Bibliogràfica. Del total de 161 peces numerades, 77 corresponen a manuscrits, 56 de Verdaguer i 21 d'altres personatges amb qui estava relacionat. És aquest conjunt manuscrit el que justifica el preu de l'oferta, ja que inclou peces extraordinàriament rellevants. Una petita part d'aquest material és conegut, ja que algunes peces han estat prestades per exposicions verdaguerianes i d'altres (poques) han estat editades total o parcialment; així, per exemple, part de les cartes van ser publicades pel mateix Josep Maria de Casacuberta. Ara bé, la immensa majoria del material no ha estat estudiat i per tant pot deparar nombroses alegries als estudiosos verdaguerians que el puguin treballar, tant pel que fa a versions desconegudes que ajuden a explicar la gènesi de certes obres com a textos inèdits.

La diversitat tipològica és notable; en una primera classificació del material autògraf de Verdaguer, que caldria afinar amb el temps, es podrien distingir els següents grups:

- Documentació personal (Inv. 1.6, 1.16, 1.23, 1.26, 1.33):
- Dietaris i anotacions dietarístiques i de viatges (inv. 1.1, 1.4, 1.8, 1.31, 1.48, 1.29, 1.50):
- *Cartes i esborranys de cartes* (1.21, 1.25, 1.34, 1.36, 1.37, 1.38, 1.51):
- *Obra literària*
 - Llibretes amb esborranys de poesies i textos en prosa (Inv. 1.2, 1.3, 1.5)
 - Poemes solts (Inv. 1.11, 1.18, 1.19, 1.22, 1.29, 1.30, 1.39, 1.40, 1.41, 1.42, 1.43, 1.44, 1.45, 1.46, 1.47, 1.52, 1.53):
 - Textos en prosa solters (Inv. 1.9, 1.10, 1.24, 1.27, 1.32, 1.35):
 - Material de treball (Inv. 1.12, 1.13, 1.14, 1.15, 1.20, 1.28)
- Notes i dedicatòries autògrafes de Verdaguer: (Inv. 1.7, 1.17)

Tot i que totes les peces tenen un gran interès per als verdagueristes, es podrien destacar molt particularment (i només a tall d'exemple) algunes peces:

☐ *Documentació personal i dietaris*: Tota la documentació que té a veure amb la biografia de Verdaguer ha despertat sempre un gran interès. Entre altres, es troben en el conjunt

- l'esborrany hològraf del testament, amb esmenes, anterior al primer testament conegut del poeta
 - Una completíssima llibreta d'adreces, amb els noms de tots els amics i relacions de Verdager, plena d'esmenes i afegitons (entre ells a la fi, per exemple, de l'escultor Gargallo, Bonaventura Hernández Sanahuja o Lluís Domènech). Amb tota probabilitat, és anterior a una altra conservada a la Biblioteca de Catalunya.
 - Dues llibretes amb notes de dietari relacionades amb les experiències de dones del Cercle d'Oració i amb els exorcismes, a les quals caldria afegir alguns fulls solts amb més notes dietarístiques de les mateixes característiques.
 - Un dietari de viatges, relacionat amb les zones de Banyoles i del Vallespir (que inclou dibuixos de carenes com els que acostumava a fer Verdager).
 -
- *Cartes*: n'hi ha a Mn Alcover, al comte de Cedillo, a Justí Pepratx, a Torras i Bages... destaquen molt particularment :
- una carta-testament al prevere integrista Fèlix Sardà, pel que sembla absolutament desconeguda, en que li hauria confiat per a la seva destrucció un text de joventut.
 - el primer esborrany d'una de les cartes més llargues i famoses de Verdager, escrita a Marià Aguiló el 1871 amb motiu de la mort de la seva mare.
- *Obra literària*: Com s'ha comentat, el material recull versions fins ara no conegudes, en molt casos amb variacions notables respecte al publicats, de textos en vers i en prosa publicats pràcticament durant tota la vida de Verdager. La majoria dels poemes, però, semblen estar relacionats amb els llibres publicats per Verdager a partir dels anys 80, en particular de *Pàtria*, *Caritat*, i de la trilogia de *Jesús Infant* (*Betlem*, *La Fugida a Egipte* i *Natzaret*). Hi ha moltíssim material a revisar, però són especialment remarcables:
- Una llibreta molt llarga i íntegrament escrita (cosa excepcional den Verdager) amb poemes datats entre 1879 i 1900, amb molt nombroses capes d'escriptura.
 - Un full d'esborranys de poemes escrits sobre pauta cal·ligràfica, amb una lletra minúscula, que sembla relacionat amb el poema *La Pomerola*, (a l'inici esmenta un "pomeró gentil", mot poc utilitzat per Verdager) presentat pel poeta als Jocs Florals de 1896 i fins fa molt poc inèdit.
 - Uns fulls relacionats amb el llarg pamflet escrit per Verdager en els anys més difícils, *En Defensa pròpia*.

Pel que fa al segon bloc, integrat per autògrafs de personalitats amigues del poeta o amb ell relacionades, es podrien distingir els següents grups:

- *Cartes a Jacint Verdaguer*: (Inv. 2.2, 2.5, 2.6, 2.7, 2.9, 2.10, 2.11, 2.15, 2.16): destaquen particularment les de Torras i Bages i la de Menéndez Pelayo (del qual hi ha també, més endavant la còpia d'un poema de les Cantigas marianes d'Alfons el savi que enviava sens dubte amb una altra carta, no conservada aquí)
- *Poemes i textos adreçats a Jacint Verdaguer* (Inv. 2.1., 2.3, 2.4, 2.8., 2.12) a més de la Cantiga abans esmentada, destaca un poema d'Apeles Mestres amb motiu de la publicació de *Flors del Calvari*, i un pergamí d'homenatge adreçat per un grup d'admiradors en una data tan difícil per al poeta com 1896, en ple conflicte amb el marquès de Comillas.
- Un manuscrit sobre Verdaguer (Inv. 2.17): 1895, contemporani del període d'enfrontament amb la Cúria.
- Manuscrits conservats per Verdaguer (Inv. 2.13, 2.14)
- Llibres amb dedicatòries autògrafes a Verdaguer (Inv. 2.18, 2.19, 2.20)

Per totes aquestes raons, és evident que el material que ofereix la família Fondevila no només és d'un interès extraordinari per completar la col·lecció verdagueriana, essencial a la Biblioteca de Catalunya des de la seva constitució, sinó és rellevant tant pel contingut intrínsec de la documentació (seleccionat expressament per Josep Maria de Casacuberta, el més gran dels estudiosos verdaguerians del segle XX), com pel valor històric que li dona fet de ser el darrer lot conegut procedent directament del darrer domicili de Verdaguer. La nodrida comunitat d'estudiosos verdaguerians, que desconeixen en la seva pràctica totalitat aquest material, es veurà extraordinàriament afavorida pel devessall d'informacions inèdites aportades per aquests papers.

5. VALORACIÓ ECONÒMICA

El preu pel que s'ofereix el conjunt és de 170.000, indivisibles (tot i que estigui distribuït en diferents apartats, no hi ha valoracions separades ni per documents ni per apartats). Aquest preu pot semblar elevat; ara bé, si revisem les estimacions econòmiques de la venda dels conjunts verdaguerians, veurem que els preus han estat sempre molt importants:

- 1956 - Compra manuscrits verdaguerians Fondevila (ms. 1807-1829)– 137.000 pts
- 1975 - Compra 20 cartes + 1 poema a Pompeu Vidal – 250.000 pts
- 1979 - Compra de la biblioteca verdagueriana d'Isidre Magriñà – 500.000 pts
- 1977 - Compra dels manuscrits verdaguerians a la família Gibert Valls – 2.000.000 pts (aportacions de la Diputació i de diferents mecenes)
- 1994 - Compra fons Casacuberta-Torrent Fàbregas – 2.700.000 pts

S'ha descrit el material al Dr. Manuel Jorba, especialista en literatura del XIX i antic director de la Biblioteca de Catalunya, i se li ha demanat si considerava que el preu era just. La resposta ha estat que un conjunt d'aquestes característiques no té preu -o,

**ANNEX 1: INVENTARI DE LA DOCUMENTACIÓ VERDAGUERIANA MANUSCRITA
CONSERVADA PER LA FAMÍLIA FONDEVILA
APARTATS 1 I 2. ORDENACIÓ NUMÈRICA**

1 MANUSCRITS AUTÒGRAFS

1. Llibreta petita; coberta amb paper de guarda marbrejat negre i gris.
Dietari amb anotacions personals.
Inicia: "13 de desembre. La pobre velleta Maria Fabra me diu....". Al full 1v: juliol 91.
2. Llibreta petita; coberta en paper de guarda marbrejat negre i groc.
Esborrany de poesies
Inicia: "J. de M. Cullides en lo verger...".

3. Llibreta mida quartilla; coberta marbrejada marró, negre i tons vermellorsos, llem de tela negra. Amb algun full solt afegit, un d'ells imprès.
Esborrany de poesies.
Inicia: "A Deu tinc en mos brasos, a Déu tinc amb mon cor".
4. Llibreta mida quartilla; coberta marbrejada marró i groc, amb tons vermellorsos, llem de tela marró-gris, coberta del darrera mutilada.
Amb esborrany de poesia.
Inicia: "21 de janer de 1881. Sota el mes meridional dels sis turonets que alarguen l'escalinata gegantina del Tibidabo..."
5. Llibreta petita (format agenda); coberta de tela marró clar, amb les vores reforçades en cuir i punteres metàl·liques, guardes liles. Alguns fulls solts.
Esborrany de poesia, i anotacions diverses.

millor, que només té el preu que vulgui donar-li el venedor. Sense saber-ho coincidia amb el que l'anterior conservador de manuscrits, Pere Bohigas, deia l'informe establir per la compra de 1956 al pare dels actuals cedents, en que expressava "lo difícil que es tasar papeles de esta classe, por ser únicos", i que "la opinión de los verdaguerianos más competentes es de que estos papeles pueden considerarse entre los más valuosos que se conserva del poeta, y que es difícil asignarles precio".

Per aquestes raons, el preu que es demana per aquest conjunt no sembla desproporcionat. Cal tenir en compte, a més, que el preu, que havia estat reavaluat en vora 200.000 €, s'ha mantingut finalment a la baixa. De fet, ja només la documentació manuscrita el justificaria; la documentació impresa n'és un excel·lent complement, com l'havia estat en la compra que es va fer anteriorment el 1956.

Atès l'altíssim valor històric i l'extraordinari interès documental i literari del material ofertat, i el fet que completa de manera evident les col·leccions verdaguerianes ja adquirides prèviament per la Biblioteca, es recomana absolutament i encaridament la seva adquisició.

Barcelona, 20 de setembre de 2021

Anna Gudayol
Biblioteca de Catalunya
Cap de la Secció de Manuscrits

Inicia, al verso del full de guarda: "Algeria, Piaget, v. 128 / Marruecos, en Cadiz / Ciris per la capella del Vanadis, v. 8...).

6. Llibreta petita (format llibreta d'adreces); coberta de cuir vermell, talls daurats, títol gravat a la coberta anterior en lletres daurades "Adresses".
Llistat de personatges i adreces (emplenat íntegrament)
Inicia: "Alcobé, Em. València 307 / Alcina, R. de Catalunya 109. / Abadal, c. de sant Honorat / Arnavielle, Albert, syndic de la Mainenace de Llenguadoc...".
7. Imprès; al verso segell de la Rectoria de Betlem
Felicitació "Los Escolans de Betlem", amb dedicatòria autògrafa de Jacint Verdaguer a a Manuel Duran i Bas.
8. 1 full manuscrit, autògraf.
Anotacions diverses; inclou menció a M. Lluïsa, Ignàsia, Trinitat.
9. 1 full plegat, autògraf; al f. 2v, a llapis i d'una altra mà, "Excursions i viatges".
Text en prosa en dues cares
Inicia: "Mon, 8 agost. Mai cap santuari se m'ha aparegut tant hermós com ara mateix lo del Mon...".
10. Plec de fulls cosits, autògrafs.
Text en prosa.
Inicia: "Santa Justa i santa Rufina, filles de Sevilla, vingueren Pirineu ençà...".
11. Plec de fulls cosits, autògrafs; alguns amb orla de dol, i un amb un monograma estampat « CLB ».
Textos en vers.
Inicia: "Vallespir, Roselló. Mare de Déu del Cosol / de la terra llum i guía...". A la fi "4 joliol 1880".
12. 1 full, autògraf.

Notes en francès.

Inicia : "Léon Gautier (La poésie épique). Es lo cant ab lo qual se canta als pobles al bressol..."

13. 2 fulls plegats, autògrafs; al primer capçalera amb un sagrat cor vermell, amb una banda amb la frase "Dulce corazón de Jesús / haz que te ame sin cesar".

Poema en francès, títol "Le desert".

Inicia el primer vers: "A l'aspect du désert l'infini se révèle".

14. 1 full plegat, autògraf.

Text en vers. Títol "Noels". Al verso : "Jesus enfant. Noel".

Inicia: "L'amor que m'ha fet naxer". A continuació, versos en francès: "Aïmons donch cet aimable maitre /par l'amour il vient nous guérir".

15. 1 full plegat, autògraf.

Llista d'obres relacionades amb la infància de Jesús, en diferents llengües (francès, català, castellà, italià).

Inicia: "La Infancia de Jesucristo / Desde Belen al Calvario".

16. 1 full plegat, autògraf.

Esborrany de testament.

Inicia: "A ma germana Francisca y a ma cunyada Carme deixo la propietat de mas obras, menos..."

17. 1 fotografia, mida targeta de visita.

Retrat de cos sencer de frare Joan Pallàs; amb anotació al dors, autògrafa de Verdager: "Fra Joan Pallás, fill de sant Julià de Vilatorrada (plana de Vich)".

18. 1 full, autògraf; la base és una pauta impresa per exercicis de cal·ligrafia (al marge inferior, "Iturzaeta núm. 3").

Esborrany de poesies primerenques.

Inicia: "Jesús Joseph y Maria sian en nostra compaña. Estimat amich, V. s'estranya de que cap dels amichs que teniam a Mallorca, Montserrat, etc, alce la veu a favor meu! Quna estaba en la casa més rica d'Espanya l'haurian axecada prou...". Cita Balmes, Claret, el bisbe Urquinaona. A la fi, "com me volen fer morir a mi".

26. 1 full, autògraf.

Esborrany de fullet publicitari pel llibre *Bethlem*. Fa esment dell libre *Natzareth*, publicat l'any anterior al mateix preu.

27. 1 full, autògraf.

Text en prosa, títol: "Llissoneta".

Inicia: "Acabo de rebre una llió espiritual, que ab l'ajuda de Déu me sarà profitosa d'una pobra abella ...".

28. 1 full plegat, autògraf.

Dues anècdotes contades per mossèn Pinyol.

Inicia: "Un bisbe visita lo poble d'Erill amunt, i li donaren carn de gos per dinar...".

29. 1 full plegat (paper fi), autògraf.

Primera estrofa de l'Oda a Barcelona.

Inicia: "Cuan a la falda t miro de Montjuic sentada / me par veure't...".

30. 1 full, mida foli, autògraf.

Dos poemes, "Salve dels monjos", i al verso "Cansó dels àngels".

Inicia (Salve dels monjos): "Salve Maria de Montserrat / qui en vos confia, serà salvat"; inicia (Cansó dls àngels): "Matí primer d'abril / matinadeta hermosa". Les Corts de Sarrià, 11 de novembre de 1879.

31. Sobre amb la nota "Sant Feliu de Codines" + 1 full plegat, segat en dos, autògrafs.

Notes de dietari.

Inicia: "1 (15?) set. En l'altar major, de la iglésia més amunt de la credensa...".

En el marge superior, entre altres versos “dins lo verdós hostatge / d’un pomeró gentil”.

19. 2 fulls, autògrafs.

Text en vers. Títol: “Goigs de Ntra Sra de Montserrat”

Inicia: “Puig floriu com una rosa / en lo cor del Principat”.

20. Full plegat. La primera pàgina de lletra altra de Verdaguer, amb alguna esmena de Verdaguer, la segona, tercera i quarta essencialment de mà de Verdaguer.

Poema “Venid a Belen / a ver el Mesias”.

21. Full petit doblat, autògraf.

Carta a Mossèn Anton M. Alcover; fa referència a Fortesa i Orlandis. 28 d’agost de 1898.

22. Full de quadernet, amb pauta ratllada; angle superior dret una mica mutilat, però sense pèrdua de text.

Poema “Lo violí de S. Fr.”; amb algunes altres anotacions (Margarida Caymari, Palma, Taylor...).

Inicia: “En lo portal de Greccho”.

23. 1 full d’una altra mà, amb la signatura autògrafa de Verdaguer.

Carta amb anotacions sobre les condicions econòmiques de *Flors del calvari*.

Barcelona, 21 de desembre 1895.

24. 1 full, amb filigrana “Vidal y P.”

Llista de títols de poemes propis (al marge afegit “La creu i la mort”); al verso una descripció en prosa.

Inicia el text en prosa: “Lo sol surt rogench y mal rodó de las muntanyas...”.

25. 1 full plegat, autògraf.

Esbós de carta a un amic de Mallorca, no identificat (Obrador?).

32. Sobre amb anotació: "J.M.J. Lletres defensa p" + 2 fulls i un bifoli.

Textos en relació, o esborranys, dels articles de la sèrie *En defensa pròpia*.

32a) 2 fulls anotacions en color lila d'una altra mà, un amb esmenes i un altre amb un llarg afegit autògraf de Verdaguer.

Text en prosa, en relació amb *En defensa pròpia*.

33b) 1 full plegat autògraf, esborrany de *En defensa pròpia*.

33. 2 fulls d'esborranys, escrits d'una altra mà que la de Verdaguer (la mateixa que els documents 32a); potser esborranys dictats per l'autor.

Textos en prosa de Jacint Verdaguer, relacionats amb la petició d'examen de les seves facultats mentals, copiats per altri.

33a) Esborrany de carta al Dr. Rodríguez Méndez demanant l'examen de les seves facultats mentals. 17 de juny de 1895

33b) Consideracions en primera persona sobre l'acusació de bogeria i sobre la família d'acollida, i reafirmació de les seves creences catòliques.

34. 1 full plegat, autògraf + un sobre verd blavós amb la nota, de mà d'altri, "Una carta de Mosen Jacinto Verdaguer explicando la muerte de su madre, dirigida a un tal Don Plácido, según parece será el sr. Aguiló".

Esborrany carta a Marià Aguiló, amb el plor per la mort de la seva mare.

35. 1 full (mida foli, plegat), autògraf.

Test en prosa, sobre la mare de Déu de Montserrat.

Inicia: "J.M.J. Honra immerescuda, gran honor es per una criatura humana..."

36. 1 full plegat, autògraf.

Carta a Feliu Sardà.

Inicia: "Amich: Per si jo moria sense poder complir per mi mateix ma darrera voluntat, t'entrego l'adjunt manuscrit de mos divuit anys, perquè' l tires al foch sense quedar-ne res...". A la fi "Al cel nos vejам".

37. 1 full plegat, autògraf.

Carta a Mossèn Pepratx, traductor al francès Atlàntida.

Inicia: "Caríssim amich, M. êpratx: No m'és pas arribada encara la desitjada Pasqua..."

38. 1 full plegat, autògraf.

Esborrany de carta a Torres i Bagés. 2 de maig 1899.

Inicia: "Sor. Dr. D. Joseph Torras y Bages. Molt estimat sor. y amich. Acostant-se la festa dels Jochs Florals..."

39. 1 full plegat. La pàgina 1 de mà d'altri en tinta violeta, amb esmenes de mà de Verdaguer, les pàgines 2, 3 i 4 de autògraf de Verdaguer.

Poema, títol: "A la benedicció erigida per Capella del Cor de Jesús, erigida per l'Excm. Sr. D. Antoni López al arquitecte J. Martorell", al marge "Patria",

Inicia: "Com d'un infant la virginal parpella".

40. 1 full plegat, autògraf.

Poema a Maria Monné en lo dia de ses nocces, títol: "A Mlle Maria Monné, filla del inspirat felibre rossellonès Mn Joan Monné, en lo dia de ses nocces". Dia dels reis de 1887.

41. 2 fulls plegats, autògrafs.

Poema a la Infanta Paz.

41a) Poema a la infanta Paz, en català.

inicia: "Quan jo era xic feia castells en l'aire"

41b) Traducció al castellà, en prosa, del mateix Verdaguer.

42. 1 full imprès de la revista *La Veu de Montserrat* (p. 321-322), amb esmenes autògrafes.

Inclou el poema "La barretina", amb esmenes de Verdaguer, amb la data afegida "1880" i amb un fragment de full enganxat amb una estrofa afegida a la di ""Adeu Rosa catalana / del verger lo més gentil..." i signada "Lo barretinayre".

43. 1 full plegat (mida foli), autògraf.
Poema, títol: "La mort de Balmes", amb anotacions i esmenes (semblen estrofes afegides).
44. 1 full, autògraf.
Poema, títol; "A Ramon Llull".
Inicia: "Poeta místich / meravellós".
45. 1 full plegat, autògraf.
Poema, títol: "Cansó del pelegrí", amb esmenes.
Inicia: "He vist las dotse hermitas...".
46. 1full plegat, autògraf. A la capçalera segell sec amb un cor emmarcat per les sigles J.M.
Poema, amb esmenes
Inicia: "Obriu-nos la font sagrada, / Jesús, de vostre cor".
47. 1 full plegat, autògraf
Esborrany de poema a la mare de Déu de Mercè.
Inicia "Dels catius cristians a Moreria, verge la Mercè".
48. 1 full plegat, autògraf; a la capçalera amb un sagrat cor vermell, amb una banda amb la frase "Dulce corazón de Jesús / haz que te ame sin cesar".
Dites espirituals i místiques,
Inicia: "Lo passatge es curt: prevehiu d'equipatge per lo que és vida celestial. / Si trepitats això seràs trepitjat: qui vol la dolsura ha de pasar per l'amargura...".
49. 1 full plegat, autògraf.
Anotacions dietarístiques. 6 de març de 1891.
Inicia: "J.M.J. Jesucrist comensarà a escombrar per la casa del R. dels R. ...".

50. 1 full plegat, autògraf; a la capçalera un sagrat cor vermell, amb una banda amb la frase "Dulce corazón de Jesús / haz que te ame sin cesar".
Text en prosa, amb el relat de Verdaguer d'una visió explicada per una dona.
Inicia: "En nombre del padre, del hijo y del Espíritu Santo amen. Oyendo la santa misa en la Iglesia de Belén el día 17 del corriente mes de marzo a la elevación de la Hostia vi que se transformaba en el mismo Nuestro Señor Jesucristo crucificado....".
51. 1 full (mida foli), autògraf.
Esborrany de carta dirigida al traductor de Canigó al castellà (el comte de Cedillo).
Inicia: "Con verdadero gusto he leído su bella traducción castellana de mi leyenda Canigó...".
52. 1 full plegat (segat), autògraf.
Esborrany d'un poema; dues versions, amb esmenes i amb estrofes numerades.
24 d'octubre de 1883
Inicia: "Anem a veure el Mesias / anem a Betlem y l'adorarem" (refranç) i "Ses blanques manetes" (1a estrofa).
53. 1 Full imprès d'un suplement a la revista *La Veu de Montserrat* (juliol 1879), enganxat en dos fulls de llibreta mida foli; amb esmenes autògrafes al títol i a les estrofes, i afegitons autògrafs d'estrofes en llapis.
Inclou el poema "Homenatge d'amor en celebració del primer centenari de la beatificació del gloriós sant Miquel dels Sants". Al marge superior, de mà de Verdaguer, "Suplement al número 21 de La Veu de Montserrat, 5 de juliol de 1879". amb esbossos d'estrofes:
Els afegitons inicien: "Gelosos miraren / com miran créixer l'arbre / sos renovats rebrols...".

Carta a Jacint Verdaguer, enviada a Comillas; agraeix la tramesa del llibre *Idilis* i el fet que l'esmenti al pròleg i li diu que està preparant el discurs d'entrada a la Academia de la Historia

Inicia: "Queridísimo amigo mío y esclarecido poeta: Gran satisfacción he tenido en recibir la de Vd..."

7. 1 full; autògraf del bisbe de Menorca.

Carta de Manuel, Bisbe de Menorca, a Jacint Verdaguer. Madrid, 10 juny, 1880.

Inicia: "Caríssim: Tots los seus encàrrecs y comissions queden per mi complerts..."

8. 1 full plegat + sobre (amb segell, dirigit al carrer Portaferissa 25), amb angle de dol. Autògrafs d'Apel·les Mestres.

Poema d'Apeles Mestres a Jacint Verdaguer sobre *Flors del Calvari*. Barcelona, 17 desembre 1895.

Inicia: "Benehites siguen les rohents metzines / que en ta copa han vessat".

9. 1 full plegat; autògraf de Torras i Bages.

Carta de Torres i Bages a Jacint Verdaguer, en què li dona suport. 3 agost de 1895.

Inicia: "Estimat amich: Feya dies que desitjava veure-li o escriure-li, per a posar-me a la seva disposició..."

10. 1 full plegat; autògraf de Torras i Bages.

Carta de Torres i Bages a Jacint Verdaguer, en que esmenta el casament del Narcís, i la lectura de Goethe. 20 de juliol de 1893.

Inicia: "Estimat amich: Pensava poder-lo veure y tenir ocació de conversar ab V. ab motiu del casament del Narcís..."

11. Targeta + sobre verd (amb anotació de JV "Fastenrath, Cap d'any")

Tarjeta de Johannes Fasthenrath i la seva dona, adreçada a Jacint Verdaguer. 31 desembre 1900.

2 MANUSCRITS D'ALTRES

1. Postal-foto amb la imatge de Frederic Mistral dret. Autògraf de Frederic Mistral
Frederic Mistral, postal enviada a F. Bartina, amb un poema dedicat a Jacint
Verdaguer. 1902,
Inicia: "Enfant de la mountagno - a canta la mountagno / Enfant de Catalougno, es
resta Catalan".
2. 1 full. Autor no identificat (però conservat en una camisa on posa "Dn Joaquim
Sitjar ", de mà de Josap M. Fondevila Refart).
Fragment d'una carta en què es defensa l' Atlàntida; cita Marc, Dant, Mistral-
Verdaguer .
3. 1 full; a la capçalera gravat d'un personatge amb barretina (probablement Jacint
Verdaguer). Autògraf de Jules Delpont.
Jules Delpont, Poema "A Mossen Jacinto Verdaguer". Maig de 1902.
Inicia: "ilngui a Rosselló, vingui, qu'amb alegría / rebrà qui'l coronà de sa poesia" .
4. 1 full plegat; autògraf de Marcelino Menéndez Pelayo + 1 sobre amb una nota
autògrafa de Jacint Verdaguer ("Menéndez, Cantiga de A. lo Sabi").
Còpia d'una Cantiga d'Alfons del savi, "C. XLVIII", de mà de Menéndez Pelayo.
5. 1 full plegat; autògraf de Menéndez Pelayo.
Carta de Menéndez Pelayo a Jacint Verdaguer, lloant el llibre *Idilis i cants místics*.
Madrid, 2 de juliol de 1879
Inicia: Mi muy querido e ilustre amigo: No puede Vd. Imaginarse el efecto que me
ha hecho la lectura de su último libro *Idilis y cants místichs...*".
6. 1 full plegat; d'un acadèmic de la Real Acadèmia de la Historia. Incompleta.

12. Pergamí, a l'angle superior esquerre dibuix amb l'escut de Catalunya, i a l'angle inferior dret dibuix amb la caravel·la Santa Maria, en un cercle, ambdós en tinta.
Escrit de recolzament a JV, signat per Viola, Tarré, Muntané, Corbella i Falp,
Barcelona, 16 agost 1896
Inicia: "Los abaix firmants, admiradors de una de les més delicades joies de nostra benvolguda patria, l'immortal autor de *L'Atlàntida*..."
13. Quadern cosit (paper pautat), amb coberta de paper amb filigrana "P. Vidal y F.". Inclou esquemes d'itineraris de la muntanya de Montserrat. Inclou un full solt plegat.
"Montserrat", text extret a partir de l'obra *Historia de Nuestra Señora de Montserrate* de Pere Serra i Postius, de 1742; el full solt inclou també un altre itinerari i informació suplementària sobre la Montsetrrat.
14. Quadern, amb cobertes verdes "Los Merdisés de Moncada".
Text satírich, d'autor no identificat.
Inicia: "Amich Pau, te vull contat / Lo cas que va succehir / en lo dia de Sant Martí / al carrer d'en Fonollar".
15. Targeta de visita, amb orla de dol, amb anotació autògrafa de Josep Balari i Jovany.
Agraïment de Balari i Jovany a Jacint Verdaguer per la tramesa del llibre *Betlem*, i felicitació per l'any nou.
16. Sobre adreçat a Jacint Verdaguer, a La Preste (Pyrénées Orientales). En francès.
Amb dos matasegells: a la cara anterior de Barcelona, 29 de juny de 1880, i a la cara posterior de Prats de Molló.
17. Quadern manuscrit amb coberta de paper de guarda granatós, llom de tela marró.
Autògraf de Tomás Bosch
Vergajazos sobre motivos del asunto de Mosen Jacinto Verdaguer... (y compañía)
por Tomás Bosch, periodista retirado. A la fi del text "Sabadell, vigilia de la Purísima Concepción del año de 1895".

18. Llibre amb dedicatòria manuscrita, autògrafa de Francisco López Fabra.

El Bastardo Mudarra: comedia manuscrita y firmada en 27 de abril de 1712 por el fénix de los ingenios Lope de Vega Carpio: reproducida por la Sociedad fotozincográfica por encargo del excelentísimo señor don Salustiano de Olozaga, en cuyo poder existe el original. Madrid: Sociedad fotozincográfica, 1864.

Amb dedicatòria autògrafa de López Fabra a Jacint Verdaguer: "Al distinguidísimo autor de *La Atlántida* su muy adicto y antiguo amigo Francisco López Fabra, 11 de diciembre de 1878.

19. Llibre amb dedicatòria manuscrita, autògrafa del traductor.

Novísimo mes del Sagrado Corazón ... de Bernardo de la Cruz. Barcelona: Llorens Hermanos, 1892.

Amb dedicatòria del traductor a Jacint Verdaguer: "A l'eminent poeta català y preclar prosista, metre en gay saber Mosen Jacinto Verdaguer, petit tribut d'agraïment per un dels seus consell, ja que aquest llibre n'és el seu migrat fuit. Lo seu més humil madmirador". 8 abril de 1892.

(Es conserva, tal com estava en origen, en una capseta vermella juntament amb el llibre: *Veus del Bon Pastor, Cantichs Espirituals dels Rnts PP.*

Missionistas, fills de l'immaculat cor de Maria, Vich: Estampa de Ramon Anglada (llista nº4, Impresos vària, núm. 56).

20. Llibre amb il·lustracions que reproduïxen emblemes; amb dedicatòria manuscrita, autògrafa de Joan Ballester.

El Sagrado Corazón de Jesús, espejo de amor y de dolor en su vida mortal y eucarística: versión castellana del libro de Antonio Ghinter. Barcelona: La Hormiga de oro, 1901.

Dedicatòria de Joan Ballester, Pvre, a Jacint Verdaguer: "Al modestíssim poeta del Sagrat cor. Lo Rnt Mn Jacinto Verdaguer, pvre, com a humil record d'amistat. *In corde Jesu*". Barcelona, 8 de desembre de 1901

Amb diversos paràgrafs marcats a llapis per Verdaguer.

21. Volum que compila diversos d'una revista, amb una coberta de pergamí il·lustrada amb el dibuix d'una lira sobre una creu i una palma, i una cinta amb el text "La Atlantida, 16 d'Agost de 1837".

Revista *La Atlàntida*, any I, núm. 1 (15 de maig 1896)-any II, núm. 28 (1 de juliol de 1897).

Precedint el volum, portadella amb un dibuix a tinta i aiguada d'un àngel amb una torxa sobre una creu difuminada i envoltat per una corona d'espines, signada per F. Barceló, amb el text cal·ligrafat "Al eminent poeta Mossén Jacinto Verdager", seguit per un full amb la indicació "sos admirados" seguit per les signatures de Joseph Falp y Plana, Enrich Montané, J. Tarre y R, Corbella y Vilar, Viola y Vergés, sobre fons amb un disseny vegetal difuminat signat igualment per F. Barceló. Seguit per un extens índex manuscrit (18 fulls) que detalla els autors i les seves obres ; el primer full de l'índex il·lustrat amb un fons de disseny vegetals del mateix F. Barceló.

ANNEX 2: INVENTARI DE LA DOCUMENTACIÓ VERDAGUERIANA MANUSCRITA
CONSERVADA PER LA FAMÍLIA FONDEVILA
APARTATS 1 I 2. ORDENACIÓ TIPOLÒGICA

1. MANUSCRITS VERDAGUERIANS

Documentació personal

Inv. 1.6

Llibreta petita (format llibreta d'adreces); coberta de cuir vermell, talls daurats, títol gravat a la coberta anterior en lletres daurades "Adresses".

Llistat de personatges i adreces (emplenat íntegrament)

Inicia: "Alcobé, Em. València 307 / Alcina, R. de Catalunya 109. / Abadal, c. de sant Honorat / Arnavielle, Albert, syndic de la Mainenace de Llenguadoc...".

Inv. 1.16.

1 full plegat, autògraf.

Esborrany de testament.

Inicia: "A ma germana Francisca y a ma cunyada Carme deixo la propietat de mas obras, menos...".

Inv. 1.33.

2 fulls d'esborranys, escrits d'una mà altra que la de Verdaguer (la mateixa que els documents 32a); potser esborranys dictats per l'autor.

Textos en prosa de Jacint Verdaguer, relacionats amb la petició d'examen de les seves facultats mentals, copiats per altri.

33a) Esborrany de carta al Dr. Rodríguez Méndez demanant l'examen de les seves facultats mentals. 17 de juny de 1895

33b) Consideracions en primera persona sobre l'acusació de bogeria i sobre la família d'acollida, i reafirmació de les seves creences catòliques.

Inv. 1.23. 1 full d'una altra mà, amb la signatura autògrafa de Verdaguer.

Carta amb anotacions sobre les condicions econòmiques de *Flors del calvari*.
Barcelona, 21 de desembre 1895.

Inv. 1.26. 1 full, autògraf.

Esborrany de fullet publicitari pel llibre *Bethlem*. Fa esment del llibre *Natzareth*, publicat l'any anterior al mateix preu.

Dietaris i anotacions personals

Inv. 1.1.

Llibreta petita; coberta amb paper de guarda marbrejat negre i gris.

Dietari amb anotacions personals.

Inicia: "13 de desembre. La pobre velleta Maria Fabra me diu....". Al full 1v: juliol 91.

Inv. 1.4.

Llibreta mida quartilla; coberta marbrejada marró i groc, amb tons vermellosos, llog de tela marró-gris, coberta del darrera mutilada.

Amb notes dietarístiques i esborranys de poesia

Inicia: "21 de janer de 1881. Sota el mes meridional dels sis turonets que alarguen l'escalinata gegantina del Tibidabo...".

Inv. 1.8.

1 full manuscrit, autògraf.

Anotacions diverses; inclou menció a M. Lluïsa, Ignàsia, Trinitat.

Inv. 1.31.

Sobre amb la nota "Sant Feliu de Codines" + 1 full plegat, segat en dos, autògrafs.

Notes de dietari

Inicia: "1 (15?) set. En l'altar major, de la iglésia més amunt de la credensa...".

Inv. 1.48.

1 full plegat, autògraf; a la capçalera amb un sagrat cor vermell, amb una banda amb la frase "Dulce corazón de Jesús / haz que te ame sin cesar".

Dites espirituals i místiques,

Inicia: "Lo passatge es curt: prevehiu d'equipatge per lo que és vida celestial. / Si trepitjas això seràs trepitjat: qui vol la dolsura ha de pasar per l'amargura...".

Inv. 1.49.

1 full plegat, autògraf.

Anotacions dietarístiques. 6 de març de 1891.

Inicia: "J.M.J. Jesucrist comensarà a escombrar per la casa del R. dels R. ...".

Inv. 1.50.

1 full plegat, autògraf; a la capçalera un sagrat cor vermell, amb una banda amb la frase "Dulce corazón de Jesús / haz que te ame sin cesar".

Text en prosa, amb el relat de Verdaguer d'una visió explicada per una dona.

Inicia: "En nombre del padre, del hijo y del Espíritu Santo amen. Oyendo la santa misa en la Iglesia de Belén el día 17 del corriente mes de marzo a la elevación de la Hostia vi que se transformaba en el mismo Nuestro Señor Jesucristo crucificado....".

Esborrany de cartes i cartes de Jacint Verdaguer

Inv. 1.21.

Full petit doblat, autògraf.

Carta a Mossèn Anton M. Alcover; fa referència a Fortesa i Orlandis. 28 d'agost de 1898.

Inv. 1.25. 1 full plegat, autògraf.

Esbós de carta a un amic de Mallorca, no identificat (Obrador?).

Inicia: "Jesús Joseph y Maria sian en nostra compañía. Estimad amich, V. s'estranya de que cap dels amichs que teniam a Mallorca, Montserrat, etc, alce la veu a favor meu! Quna estaba en la casa més rica d'Espanya l'haurian axecada prou...". Cita Balmes, Claret, el bisbe Urquinaona. A la fi, "com me volen fer morir a mi" .

Inv. 1.34.

1 full plegat, autògraf + un sobre verd blavós amb la nota, de mà d'altri, "Una carta de Mosen Jacinto Verdaguer explicando la muerte de su madre, dirigida a un tal Don Plácido, según parece será el sr. Aguiló".

Esborrany carta a Marià Aguiló, amb el plor per la mort de la seva mare.

Inv. 1.36.

1 full plegat, autògraf.

Carta a Feliu Sardà.

Inicia: "Amich: Per si jo moria sense poder cumplir per mi mateix ma darrera voluntat, t'entrego l'adjunt manuscrit de mos divuit anys, perquè' l tires al foch sense quedar-ne res...". A la fi "Al cel nos vejам".

Inv. 1.37.

1 full plegat, autògraf.

Carta a Mossèn Pepratz, traductor al francès Atlàntida.

Inicia: "Caríssim amich, M. Pepratz: No m'és pas arribada encara la desitjada Pasqua...".

Inv. 1.38.

1 full plegat, autògraf.

Esborrany de carta a Torres i Bagés. 2 de maig 1899.

Inicia. "Sor. Dr. D. Joseph Torras y Bages. Molt estimat sor. y amich. Acostant-se la festa dels Jochs Florals...".

Inv. 1.51.

1 full (mida foli), autògraf.

Esborrany de carta dirigida al traductor de Canigó al castellà (el comte de Cedillo).

Inicia: "Con verdadero gusto he leído su bella traducción castellana de mi leyenda Canigó...".

Obra literària

Llibretes amb esborranys literaris, majoritàriament poemes

Inv. 1.2.

Llibreta petita; coberta en paper de guarda marbrejat negre i groc.

Esborrans de poesies

Inicia: "J. de M. Cullides en lo verger...".

Inv. 1.3.

Llibreta mida quartilla; coberta mabrejada marró, negre i tons vermellorsos, llom tela negra. Amb algú full solt afegit, un d'ells imprès.

Esborrans de poesies.

Inicia: "A Deu tinc en mos brasos, a Déu tinch amb mon cor".

Inv. 1.5.

Llibreta petita (format agenda); coberta de tela marró clar, amb les vores reforçades en cuir i punteres metàl·liques, guardes liles. Alguns fulls solts.

Esborranyes de poesia, i anotacions diverses.

Inicia, al verso del full de guarda: "Algeria, Piaget, v. 128 / Marruecos, en Cadiz / Ciris per la capella del Vanadis, v. 8...")

Poemes solts

Inv. 1.11.

Plec de fulls cosits, autògrafs; alguns amb orla de dol, i un amb un monograma estampat « CLB ».

Textos en vers.

Inicia: "Vallespir, Roselló. Mare de Déu del Cosol / de la terra llum i guia...".

A la fi "4 joliot 1880".

Inv. 1.18.

1 full, autògraf; la base és una pauta impresa per exercicis de cal·ligrafia (al marge inferior, "Iturzaeta núm. 3").

Esborranyes de poesies primerenques.

En el marge superior, entre altres versos "dins lo verdós hostatge / d'un pomeró gentil".

Inv. 1.19. 2 fulls, autògrafs.

Text en vers. Títol: "*Goigs de Ntra Sra de Montserrat*"

Inicia: "Puig floriu com una rosa / en lo cor del Principat".

Inv. 1.22.

Full de quadernet, amb pauta ratllada; angle superior dret una mica mutilat, però sense pèrdua de text.

Poema "*Lo violí de S. Fr.*"; amb algunes altres anotacions (Margarida Caymari, Palma, Taylor...).

Inv. 1.29.

1 full plegat (paper fi), autògraf.

Primera estrofa de l'Oda a Barcelona.

Inicia: "Cuan a la falda t miro de Montjuic sentada / me par veure't...".

Inv. 1.30.

1 full, mida foli, autògraf.

Dos poemes, "Salve dels monjos", i al verso "Cansó dels àngels".

Inicia (Salve dels monjos): "Salve Maria de Montserrat / qui en vos confia, serà salvat"; inicia (Cansó dels àngels): "Matí primer d'abril / matinadeta hermosa".

Les Corts de Sarrià, 11 de novembre de 1879.

Inv. 1.39.

1 full plegat. La pàgina 1 de mà d'altri en tinta violeta, amb esmenes de mà de Verdaguer, les pàgines 2, 3 i 4 de autògraf de Verdaguer.

Poema, títol: "*A la benedicció erigida per Capella del Cor de Jesús, erigida per l'Excm. Sr. D. Antoni López al arquitecte J. Martorell*", al marge "Patria",

Inicia: "Com d'un infant la virginal parpella".

Inv. 1.40.

1 full plegat, autògraf.

Poema a Maria Monné en lo dia de ses nocces, títol: "*A Mlle Maria Monné, filla del inspirat felibre rossellonès Mn Joan Monné, en lo dia de ses nocces*". Dia dels reis de 1887 .

Inv. 1.41.

2 fulls plegats, autògrafs.

Poema a la Infanta Paz.

41a) Poema a la infanta Paz, en català.

inicia: "Quan jo era xic feia castells en l'aire"

41b) Traducció al castellà, en prosa, del mateix Verdaguer.

Inv. 1.43.

1 full plegat (mida foli), autògraf.

Poema, títol: "*La mort de Balmes*", amb anotacions i esmenes (semblen estrofes afegides).

Inv. 1.44.

1 full, autògraf.

Poema, títol: “*A Ramon Llull*”.

Inicia: “Poeta místich / meravellós”.

Inv. 1.45.

1 full plegat, autògraf.

Poema, títol: “*Cansó del pelegrí*”, amb esmenes.

Inicia: “He vist las dotse hermitas...”.

Inv. 1.46.

1 f. plegat, autògraf. A la capçalera segell sec amb un cor emmarcat per les sigles J.M.

Poema, amb esmenes

Inicia: “Obriu-nos la font sagrada, / Jesús, de vostre cor”.

Inv. 1.47.

1 full plegat, autògraf.

Esborrany de poema a la mare de Déu de Mercè.

Inicia “Dels catius cristians a Moreria, verge la Mercè”.

Inv. 1.52.

1 full plegat (segat), autògraf.

Esborrany d'un poema; dues versions, amb esmenes i amb estrofes numerades.

24 d'octubre de 1883

Inicia: “Anem a veure el Mesias / anem a Betlem y l'adorarem” (refrany) i “Ses blanques manetes” (1a estrofa).

Poemes publicats en revistes, amb molt nombroses esmenes i afegitons autògrafs

Inv. 1.42.

1 full imprès de la revista *La Veu de Montserrat* (p. 321-322), amb esmenes autògrafes.

Inclou el poema “*La barretina*”, amb esmenes de Verdaguer, amb la data afegida “1880” i amb un fragment de full enganxat amb una estrofa afegida a la di ““Adeu Rosa catalana / del verger lo més gentil...” i signada “Lo barretinayre”.

Inv. 1.53.

1 full imprès d'un suplement a la revista *La Veu de Montserrat* (juliol 1879), enganxat en dos fulls de llibreta mida foli; amb esmenes autògrafes al títol i a les estrofes, i afegitons autògrafs d'estrofes en llapis.

Inclou el poema "*Homenatge d'amor en celebració del primer centenari de la beatificació del gloriós sant Miquel dels Sants*". Al marge superior, de mà de Verdager, "Suplement al número 21 de La Veu de Montserrat, 5 de juliol de 1879".

Amb esbossos d'estrofes afegides. Els afegitons inicien: "Gelosos miraren / com miran créixer l'arbre / sos renovats rebrols...".

Textos en prosa

Inv. 1.9.

1 full plegat, autògraf; al f. 2v, a llapis i d'una altra mà, "*Excursions i viatges*".

Text en prosa a dues cares.

Inicia: "Mon, 8 agost. Mai cap santuari se m'ha aparegut tant hermós com ara mateix lo del Mon...".

Inv. 1.10.

Plec de fulls cosits, autògrafs.

Text en prosa.

Inicia: "Santa Justa i santa Rufina, filles de Sevilla, vingueren Pirineu ençà...".

Inv. 1.24. 1 full, amb filigrana "Vidal y P."

Llista de títols de poemes propis (al marge afegit "La creu i la mort"); al verso una descripció en prosa.

Inicia el text en prosa: "Lo sol surt rogench y mal rodó de las muntanyas...".

Inv. 1.27.

1 full, autògraf.

Text en prosa, títol: "*Llissoneta*".

Inicia: "Acabo de rebre una llisó espiritual, que ab l'ajuda de Déu me sarà profitosa d'una pobra abella ...".

Inv. 1.32.

Sobre amb anotació: "J.M.J. Lletres defensa p" + 2 fulls i un bifoli.

Textos en relació, o esborranys, dels articles de la sèrie *En defensa pròpia*.

32a) 2 fulls anotacions en color lila d'una altra mà, un amb esmenes i un altre amb un llarg afegitò autògraf de Verdaguer.

Text en prosa, en relació amb *En defensa pròpia*.

32b) 1 full plegat autògraf, esborrany de *En defensa pròpia*.

Inv. 1.35.

1 full (mida foli, plegat), autògraf.

Text en prosa, sobre la mare de Déu de Montserrat.

Inicia: "J.M.J. Honra immerescuda, gran honor es per una criatura humana...".

Material de treball: notes, llistes, traduccions

Inv. 1.12.

1 full, autògraf.

Notes en francès.

Inicia : "Léon Gautier (*La poésie épique*). Es lo cant ab lo qual se canta als pobles al bressol...".

Inv. 1.13.

2 fulls plegats, autògrafs; al primer capçalera amb un sagrat cor vermell, amb una banda amb la frase "Dulce corazón de Jesús / haz que te ame sin cesar".

Poema en francès, títol "Le desert".

Inicia el primer vers: "A l'aspect du désert l'infini se révèle".

Inv. 1.14.

1 full plegat, autògraf.

Text en vers. Títol "Noels". Al verso : "Jesus enfant. Noel".

Inicia: "L'amor que m'ha fet naxer". A continuació, versos en francès: "Aimons donch cet aimable maitre /par l'amour il vient nous guérir".

Inv. 1.15.

1 full plegat, autògraf.

Llista d'obres relacionades amb la infància de Jesús, en diferents llengües (francès, català, castellà, italià).

Inicia: "La Infancia de Jesucristo / Desde Belen al Calvario".

Inv. 1.20.

Full plegat. La primera pàgina de lletra altra que la de Verdaguer, amb alguna esmena de Verdaguer, la segona, tercera i quarta de mà de Verdaguer, amb alguna intervenció d'una altra mà.

Poema "Venid a Belen /a ver el Mesias".

Inv. 1.28.

1 full plegat, autògraf.

Dues anècdotes contades per mossèn Pinyol.

Inicia: "Un bisbe visita lo poble d'Erill amunt, i li donaren carn de gos per dinar...".

Documents amb notes i dedicatòries autògrafes

Inv. 1.7.

Imprès; al verso segell de las Rectoria de Betlem

Felicitaçió "Los Escolans de Betlem", amb dedicatòria autògrafa de Jacint Verdaguer a Manuel Duran i Bas.

Inv. 1.17.

1 fotografia, mida targeta de visita.

Retrat de cos sencer de frare Joan Pallàs; amb anotació al dors, autògrafa de Verdaguer: "Fra Joan Pallás, fill de sant Julià de Vilatorta (plana de Vich)".

2. MANUSCRITS RELACIONATS AMB VERDAGUER DE DIVERSOS AUTORS

Cartes a Verdaguer

Inv. 2.2.

1 full. Autor no identificat (però conservat en una camisa on posa "Dn Joaquim Sitjar ", de mà de Josep M. Fondevila Refart).

Fragment d'una carta en què es defensa l' Atlàntida; cita Marc, Dant, Mistral-Verdaguer .

Inv. 2.5.

1 full plegat; autògraf de Menéndez Pelayo.

Carta de Menéndez Pelayo a Jacint Verdaguer, lloant el llibre *Idilis i cants místics*. Madrid, 2 de juliol de 1879

Inicia: Mi muy querido e ilustre amigo: No puede Vd. Imaginarse el efecto que me ha hecho la lectura de su último libro *Idilis y cants místichs...*”.

Inv. 2.6.

1 full plegat; d'un acadèmic de la Real Acadèmia de la Historia. Incompleta.

Carta a Jacint Verdaguer, enviada a Comillas; agraeix la tramesa del llibre *Idilis* i el fet que l'esmenti al pròleg i li diu que està preparant el discurs d'entrada a la Academia de la Historia

Inicia: “Queridísimo amigo mío y esclarecido poeta: Gran satisfacción he tenido en recibir la de Vd...”.

Inv. 2.7.

1 full; autògraf del bisbe de Menorca.

Carta de Manuel, Bisbe de Menorca, a Jacint Verdaguer. Madrid, 10 juny, 1880.

Inicia: “Caríssim: Tots los seus encàrrecs y comissions queden per mi complerts...”.

Inv. 2.9.

1 full plegat; autògraf de Torres i Bages.

Carta de Torres i Bages a Jacint Verdaguer, en què li dona suport. 3 agost de 1895.

Inicia: “Estimat amich: Feya dies que desitjava veure-li o escriure-li, per a posar-me a la seva disposició...”.

Inv. 2.10.

1 full plegat; autògraf de Torres i Bages.

Carta de Torres i Bages a Jacint Verdaguer, en que esmenta el casament del Narcís, i la lectura de Goethe. 20 de juliol de 1893.

Inicia: “Estimat amich: Pensava poder-lo veure y tenir ocasió de conversar ab V. ab motiu del casament del Narcís...”.

Inv. 2.11.

Targeta + sobre verd (amb anotació de JV “Fastenrath, Cap d'any”)

Tarjeta de Johannes Fasthenrath i la seva dona, adreçada a Jacint Verdaguer. 31 desembre 1900.

Inv. 2.15.

Targeta de visita, amb orla de dol, amb anotació autògrafa de Josep Balari i Jovany.
Agraïment de Balari i Jovany a Jacint Verdaguer per la tramesa del llibre
Betlem, i felicitació per l'any nou.

Inv. 2.16.

Sobre adreçat a Jacint Verdaguer, a La Preste (Pyrénées Orientales). En francès.
Amb dos matasegells: a la cara anterior de Barcelona, 29 de juny de 1880, i a la
cara posterior de Prats de Molló.

Poemes i textos tramesos a Verdaguer

Inv. 2.1.

Postal-foto amb la imatge de Frederic Mistral dret. Autògraf de Frederic Mistral.
Frederic Mistral, postal enviada a F. Bartina, amb un poema dedicat a Jacint
Verdaguer. 1902,
Inicia: "Enfant de la mountagno - a canta la mountagno / Enfant de Catalougno,
es resta Catalan".

Inv. 2.3.

1 full; a la capçalera gravat d'un personatge amb barretina (probablement Jacint
Verdaguer). Autògraf de Jules Delpont.
Jules Delpont, Poema "A Mossen Jacinto Verdaguer". Maig de 1902.
Inicia: "Vingui a Rosselló, vingui, qu'amb alegría / rebrà qui'l coronà de sa
poesia".

Inv. 2.4.

1 full plegat; autògraf de Marcelino Menéndez Pelayo + 1 sobre amb una nota
autògrafa de Jacint Verdaguer ("Menéndez, Cantiga de A. lo Sabi").
Còpia d'una Cantiga d'Alfons el savi, "C. XLVIII", de mà de Menéndez
Pelayo.

Inv. 2.8.

1 full plegat + sobre (amb segell, dirigit al carrer Portaferissa 25), amb angle de dol.
Autògrafs d'Apel·les Mestres.

Poema d'Apeles Mestres a Jacint Verdaguer sobre *Flors del Calvari*.

Barcelona, 17 desembre 1895.

Inicia: "Benehites siguen les rohents metzines / que en ta copa han vessat".

Inv. 2.12.

Pergamí, a l'angle superior esquerre dibuix amb l'escut de Catalunya, i a l'angle inferior dret dibuix amb la caravel·la Santa Maria, en un cercle, ambdós en tinta.

Escrit de recolzament a JV, signat per Viola, Tarré, Muntané, Corbella i Falp, Barcelona, 16 agost 1896

Inicia: "Los abaix firmants, admiradors de una de les més delicades joies de nostra benvolguda patria, l'immortal autor de *L'Atlàntida*..."

Manuscrits sobre Verdaguer

Inv. 2.17.

Quadern manuscrit amb coberta de paper de guarda granatós, llom de tela marró. Autògraf de Tomás Bosch.

Vergajazos sobre motivos del asunto de Mosen Jacinto Verdaguer... (y compañía) por Tomás Bosch, periodista retirado. A la fi del text "Sabadell, vigilia de la Purísima Concepción del año de 1895".

Manuscrits conservats per Verdaguer

Inv. 2.13.

Quadern cosit (paper pautat), amb coberta de paper amb filigrana "P. Vidal y F.". Inclou esquemes d'itineraris de la muntanya de Montserrat. Inclou un full solt plegat.

"Montserrat", text extret a partir de l'obra *Historia de Nuestra Señora de Montserrate* de Pere Serra i Postius, de 1742; el full solt inclou també un altre itinerari i informació suplementària sobre la Montserrat.

Inv. 2.14.

Quadern, amb cobertes verdes. Títol "Los Merdisés de Moncada".

Text satíric, d'autor no identificat.

Inicia: "Amich Pau, te vull contat / Lo cas que va succehir / en lo dia de Sant Martí / al carrer d'en Fonollar".

Llibres amb dedicatòries autògrafes a Verdaguer

Inv. 2.18.

Llibre amb dedicatòria manuscrita, autògrafa de Francisco López Fabra.

El Bastardo Mudarra: comedia manuscrita y firmada en 27 de abril de 1712 por el fénix de los ingenios Lope de Vega Carpio: reproducida por la Sociedad fotozincográfica por encargo del excelentísimo señor don Salustiano de Olozaga, en cuyo poder existe el original. Madrid: Sociedad fotozincográfica, 1864.

Amb dedicatòria autògrafa de López Fabra a Jacint Verdaguer: "Al distinguidísimo autor de *La Atlántida* su muy adicto y antiguo amigo Francisco López Fabra, 11 de diciembre de 1878.

Inv. 2.19.

Llibre amb dedicatòria manuscrita, autògrafa del traductor.

Novísimo mes del Sagrado Corazón ... de Bernardo de la Cruz. Barcelona: Llorens Hermanos, 1892.

Amb dedicatòria del traductor a Jacint Verdaguer: "A l'eminent poeta català y preclar prosista, metre en gay saber Mosen Jacinto Verdaguer, petit tribut d'agraïment per un dels seus consell, ja que aquest llibre n'és el seu migrat fuit. Lo seu més humil madmirador". 8 abril de 1892.

(Es conserva, tal com estava en origen, en una capseta vermella juntament amb el llibre: *Veus del Bon Pastor, Cantichs Espirituals dels Rnts PP. Missionistas, fills de l'immaculat cor de Maria*, Vich: Estampa de Ramon Anglada (llista n°4, Impresos vària, núm. 56).

Inv. 2.20.

Llibre amb il·lustracions que reproduïen emblemes; amb dedicatòria manuscrita, autògrafa de Joan Ballester.

El Sagrado Corazón de Jesús, espejo de amor y de dolor en su vida mortal y eucarística: versión castellana del libro de Antonio Ghinter. Barcelona: La Hormiga de oro, 1901.

Dedicatòria de Joan Ballester, Pvre, a Jacint Verdaguer: "Al modestíssim poeta del Sagrat cor. Lo Rnt Mn Jacinto Verdaguer, pvre, com a humil record d'amistat. *In corde Jesu*". Barcelona, 8 de desembre de 1901

Amb diversos paràgrafs marcats a llapis per Verdaguer.

Inv. 2.21.

Volum compilatori dels primers números de la revista *La Atlàntida*, amb una coberta de pergamí il·lustrada amb el dibuix d'una lira sobre una creu i una palma, i una cinta amb el text "La Atlantida, 16 d'Agost de 1837".

Revista *La Atlàntida*, any I, núm. 1 (15 de maig 1896)-any II, núm. 28 (1 de juliol de 1897).

Precedint el volum, portadella amb un dibuix a tinta i aiguada d'un àngel amb una torxa sobre una creu difuminada i envoltat per una corona d'espines, signada per F. Barceló, amb el text cal·ligrafiat "Al eminent poeta Mossén Jacinto Verdaguer", seguit per un full amb la indicació "sos admirados" seguit per les signatures de Joseph Falp y Plana, Enrich Montané, J. Tarre y R, Corbella y Vilar, Viola y Vergés, sobre fons amb un disseny vegetal difuminat signat igualment per F. Barceló.

Seguit per un extens índex manuscrit (18 fulls) que detalla els autors i les seves obres ; el primer full de l'índex il·lustrat amb un fons de disseny vegetals del mateix F. Barceló.

